

#317 • JUNI 2024 • ÅRGÅNG 29 • PRIS: 80 KRONOR • SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

SITUATION

S T L M

Dom Fläckfria

PROGG OCH ROCK DIREKT FRÅN GATAN

Rasmus Arvidsson

GÖR PODDEN "INGET HÄR ÄR BYGGT FÖR OSS".

Aase Berg

JAG ÄR ALDRIG HEMMA ÄR
HENNES FÖRSTA DAGBOK

AMANDA BERGMAN

*"Man måste hitta det
som får en att vara
mer frisk än knasig".*

Åtta år efter förra soloskivan kommer nu *Your Hand Forever Checking On My Fever*. Med ena foten i jordbruket och den andra i turnébussen vänder hon blicken mot Europa.

GATUPLANET SID 38 →

**Barnen glöms
vid föräldrars
missbruk**

Rekordmånga akademiker är med i a-kassan.

Gör som över 775 000 andra och trygga lönen med Akademikernas a-kassa.

A-kassan är en **framtidsförsäkring**, med den kan du känna trygghet genom hela arbetslivet.

Om du känner dig lite osäker på omvärlden med kris, lågkonjunktur och räntor kan det vara tryggt att försäkra lönen. Hos oss kan man vara medlem oavsett yrke och bransch, anställd eller företagare.

**Akademikernas
a-kassa.**

Läs mer och blir medlem på
akademikernasakassa.se

INNEHÅLL

#317
Juni 2024

8. Fladdermus Sthlm

De olika arterna i innerstan får ungar vid midsommar.

14. Rasmus Arvidsson

Nypodd - Om Avantgardet nu nått ett osynligt glastak.

32. Dom Fläckfria

Rock och progg direkt från gatan som besjunger det livet.

38. Gatuplanet

Barn i missbruksmiljöer får inte den hjälp de har rätt till.

44. Aase Berg

Dagboken *Jag är aldrig hemma* första delen i en trilogi.

ALLTID I SITUATION STHLM

- 6. Min Plats
- 11. Situation Waldersten
- 17. Krönika
- 47. Korsord
- 48. Dåtid Sthlm

20. Amanda Bergman

En rockbonde från Näckenbäck med en ny soloskiva som hellre umgås med djur och är tillräckligt trygg med sin sångröst för att inte orka göra något åt den.

VAGINAL DAVIS
ÄR I STOCKHOLM

MAGNIFICENT
PRODUCT
18.5-13.10 2024

MODERNA MUSEET

UTSTÄLLNINGEN VISAS PÅ MODERNA
MUSEET, NATIONALMUSEUM, INDEX, MDT,
TENSTA KONSTHALL OCH ACCELERATOR

ULF STOLT, CHEFREDAKTÖR

Rockbönder, dagböcker och svenska flaggans färger.

Man hinner precis köra in i Dalarna så dyker det upp en skylt Näckenbäck och sedan tar vägen in från länsvägen mellan några hus på höger sida. Samma dag vi är där för intervju har hennes man Petter Winnberg åkt ner till Stockholm för att jobba. Och passat på att ta med signålen från skivspelaren – den var trasig, så de har därför inte kunnat lyssna på provpressningen av vinylen av kommande soloskivan "Your Hand Forever Checking On My Fever" som kom med posten häromdagen.

Vi talade om miljö och musik, vilken miljöpåverkan turnerande har och hur man kan turnera klimatteffektivt. Och på den svarta vinylplasten och att det inte är världens mest hälsosamma material.

– Nu kanske inte mina 500 vinylpårverkar miljön så mycket, man måste ju tänka på det sättet hela tiden. Det blir ju en annan sak när Taylor Swift trycker upp några miljoner vinyl. Jag tror det kommer komma en annan plast.

Det blir inte mera gatans musik än bandet Dom Fläckfria. Flera av bandmedlemmarna är hemlösa och de sjunger om sin verklighet. De är

precis hemkomna från skivinspelning i Värmland och tagit steget från prog till rock.

NY UTREDNING VISAR att alltför få barn får den hjälp de har rätt till när de växer upp i ett hem med missbrukande föräldrar. Och Åtbarts "Matbanksrapport #1" visar att alltmer mat doneras – och allt fler söker mathjälp.

Avantgardets Rasmus Arvidsson vill med podden "Inget här är byggt för oss" söka svaret på frågan om det går att driva ett indieband 2024, eller om Avantgardet nu slagit i ett osynligt glastak.

Efter att ha dykt upp i dagböcker av både Lars Norén, Ulf Lundell, Jan Guillou, Marie Louise Lindberg De Geer och Åsa Linderborg, beslutade sig poeten och författaren Aase Berg att skriva en egen dagbok, den första i en trilogi – *Jag är aldrig hemma*.

Efter vinterdvalan har fladdermössen vaknat. Det finns ett flertal olika arter i innerstan. Och forskning visar att svenska med "förortsklang" hamnar längst ner i accenternas hierarki.

Och kom ihåg – färgerna i den svenska flaggan är gul PMS 116 och blå PMS 301.

FAKTA HEMLÖSHET

27 383 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor i långsiktiga bostadslösningar via Socialtjänsten och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

6 605

hemlösa personer vistas i Stockholm enligt den senaste mätningen och av dessa lever 1 261 i akut hemlöshet.

Mätningen gjordes under en vecka i april 2023 och enligt Socialstyrelsen ska antalet ses som ett absolut minimum.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidnings-säljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skriververkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Över 90 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

Omslag:
Anneli Hildonen

SITUATION STHLM REDAKTIONEN **Chefredaktör och ansvarig utgivare** Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-545 953 90
Reporter Maria Hagström, maria@situationsthlm.se **Art Director** Johan Olsson **Fotografer och illustratörer** Anneli Hildonen, Magnus Sandberg, Martina Holmberg, Jesper Waldersten. För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. **Hemsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se **Räckvidd** 104 000 läsare (Orvesto konsument helår 2023)
Upplaga 15 900 ex/mån (TS helår 2023) **ISSN**: 1400 - 4437 **LEDNING OCH ADMINISTRATION VD** Pia Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-545 953 87 **Adress** Torkel Knutssonsgatan 37, 118 49 Stockholm **Tel** 08-545 953 81 **Organisationsnummer** 55 66 49-1071 **Bankgiro** 5774-9327 **SOCIAL VERKSAMHET Verksamhetschef, sociala verksamheten** Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-545 953 88
Samordnare Ingmari Olofsson, ingmari@situationsthlm.se, 08-545 953 81, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-545 953 81
Telefonnummer distribution 08-545 953 81 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15.15, lördagar 10-14.15. **Organisationsnummer** 80 2411-14 97 **Bankgiro** 5357-3259 **Gåvokonto Bg** 431-2252 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-545 953 94, Axel Schéle, axel.schele@mediakraft.se, 070-727 41 09 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 880 kronor
E-post situationsthlm@flowinfo.se **Tryck** V-TAB Vimmerby 2020 **Miljö** Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid återvinningsstationerna.

MIN PLATS

En tidningssäljare berättar om sin favoritplats i stan

”Jag började måla graffiti när jag var 12 eller 13 år”

Längs tågrälsen i Märsta finns en tunnel med graffiti. Vid bron ovanför brukade Situation Sthlms säljare **Robin Asplund** hänga med vänner.

Det är ett skönt och chill ställe att bara hänga på och snacka graffiti. Där nere vid tunneln finns det tags. De var duktiga de där killarna. Märsta är, eller var, känt för att ha riktigt bra graffiti.

Jag började måla när jag var 12 eller 13 år. Min polare hade en storebror som var graffitimålare, som hade lärt sin lillebror från tidig ålder. På nätterna gjorde vi i ordning sängarna hemma så att det skulle se ut som att vi låg och sov och gick ut och taggade.

Sen var jag med i ett crew och vi målade tåg. Nån knasade, alltså höll koll på att väktare inte kom. Det var adrenalin och endorfiner. Det känns som att du har tagit nåt. Det var det som var drivkraften. Det var också respekt att lyckas måla på tåg som sen rullar genom stan hela dan. Man blev känd och nån säger: jag såg din målning. Jag lärde känna folk i nästan hela Stockholm. Men det kräver mycket att måla tåg. Det tar tid att vara uppe på nätterna och planera och vara aktiv och ha så mycket energi. Jag åkte dit för medhjälp en gång och en annan gång blev jag nästan klippt av ett tåg.

Jag har lagt av med hardcore-graffitin. Nu målar jag hellre graffiti-inspirerade tavlor.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO: **ANNELI HILDONEN**

1000

meter räcke av rostfritt stål och handledare av accoya-trä finns vid Vattentorget vid Slussen som öppnar 6 juni. Gångbanorna har 3 sorters svensk granit och vid Norra slusskajen sitter 200 granitblock på 2,7 ton var.

Ge blod i en virtuell trädgård

HÄLSA Antalet aktiva blodgivare går sakta nedåt. Samtidigt behövs 100 liter blod varje dygn i länets sjukvård. För att locka fler att ge blod testar Blodcentralen Sergel konceptet Mixed Reality

fram till 20 juni. Samtidigt som blodgivaren ser allt som pågår i lokalen upplever den en animerad trädgård och kan göra så att träd och blommor växer.

Blodcentralen Sergel är först ut i Europa med konceptet. – Det behövs alltid mer blod. Nu är det nödvändigt att fylla på lagren inför sommaren. För oss är det viktigt att

erbjuda digitala lösningar som motiverar till och underlättar blodgivning. Vi hoppas att många vill testa blodgivning med Mixed Reality, säger Cecilia Jutell vid Blodcentralen i Stockholms län.

MARIA HAGSTRÖM

SHUTTERSTOCK

SHUTTERSTOCK

Drygt 25 procent av alla däggdjursarter i Sverige är fladdermöss.

STORSTADENS FLADDERMÖSS

Fladdermössen har vaknat från vinterdvalan och kring midsommar får de ungar. I Stockholm finns flera arter i innerstaden.

LÄDERLAPPEN När nya bostadskvarter ska byggas sker en inventering av fladdermöss på platsen. Urban miljö är inte optimal för en fladdermus. Den gillar inte för mycket ljus – den vill kunna jaga utan att själv bli jagad. Den behöver en skyddad bostad för vila under dagen. Men det finns ändå många fladdermöss i Stockholm.

– När de är ute och flyger behöver de insekter. Det kan till viss del vara begränsat i de allra mest urbana miljöerna. Men flad-

dermöss kan flyga flera kilometer på en kväll, säger Christian Sommer, biolog och miljöarbetare på Södertörns högskola.

Finns det gott om insekter brukar det finnas gott om fladdermöss.

– Det kan det ju göra i närheten av bebyggelser.

Belysning är problematisk för fladdermöss, men å andra sidan kan gatubelysning dra till sig insekter.

– Det är negativt när vi lyser upp deras boplatser, till exempel att man lyser upp träd i en park underifrån eller lyser upp kyrkofasader nattetid.

Christian Sommer håller då

Christian Sommer

och då fladdermusutflykter på bland annat Långholmen. Strax efter solnedgången den 11 juni guidar han även vid Årstaviken med hjälp av ultraljudsdetektorer som gör att de ljud en fladdermus använder för att ekolokalisera går att höra även för ett mänskligt öra.

– Många tycker att fladdermöss är läskiga. Det finns ju en ockult kultur kring dem. Men de kan mildra till exempel myggproblem. En koloni fladdermöss kan äta flera hundratals miljoner myggor under en säsong, säger Christian Sommer.

MARIA HAGSTRÖM

30 badplatser och 630 hektar tak

STADSPANERING Man har hittat trettio potentiella badplatser inom tio minuter från Stockholms innerstad, och 630 hektar platta tak i stan som skulle kunna användas till barer, uteserveringar, gröna ytor och utsiktsplatser.

Det är Stockholms Handelskammare, i samarbete med bolaget Spacescape, som gått igenom satellitdata och kartlagt dåligt utnyttjade eller outnyttjade platser i stan utmed fasader, längs med kajer, under broar och på tak.

– Vi använder begreppet "outnyttjad" som samlingsnamn för platser som antingen är bortglömda eller inte lever upp till sin fulla potential, säger Daniella Waldfogel, vice vd Stockholms Handelskammare.

De trettio potentiella badplatser man funnit öppnar också möjligheter till fler året-runt-aktiviteter. Ett område som lyfts fram som ett framtida kajstråk är Klarastrandsleden.

– När man besöker städer som till exempel Köpenhamn blir det tydligt att de både testar mer och vågar mer. Allt är inte så tillrättlat. Det är dessutom uppenbart att stadens platser är till för att just människor ska använda dem – annat får flytta på sig lite.

ULF STOLT

STOCKHOLMS HANDELSKAMMARE

MITT JOBBS

Om yrken och
arbete i stan

CYKELVÄRD
INGELA BEN SAAD

”Under tre år har jag cyklat 1 700 mil”

– Jag trampar runt och kollar framkomligheten i Stockholms cykelnät som är 117 mil. Under tre år har jag cyklat 1 700 mil. Jag kollar skyltar, trafikljus, om grenar blåst ner, om det är glassplitter, om en brunn täppt igen så att det blir pölar eller om det är potthål.

– Mindre potthål fixar jag direkt med kallasfalt, lim, gummi-klubba och spatel. Sopar glas och kapar grenar gör jag också. Större arbeten rapporterar jag vidare. En gång höll en hundrakilos-gren på att blåsa ner över cykelbanan vid Älvsjömässan, då fick jag stå där och passa tills markägarna kom och tog ner den.

– Jag tar före- och efterbilder på det jag gör själv och på det andra ska åtgärda.

– På Strandvägen var det alltid glassplitter på cykelbanan där restaurangerna har sina glas-igloos. Då pratade vi med dem och problemet är löst. En gång låg det ett kylskåp på cykelbanan vid Brommaplan.

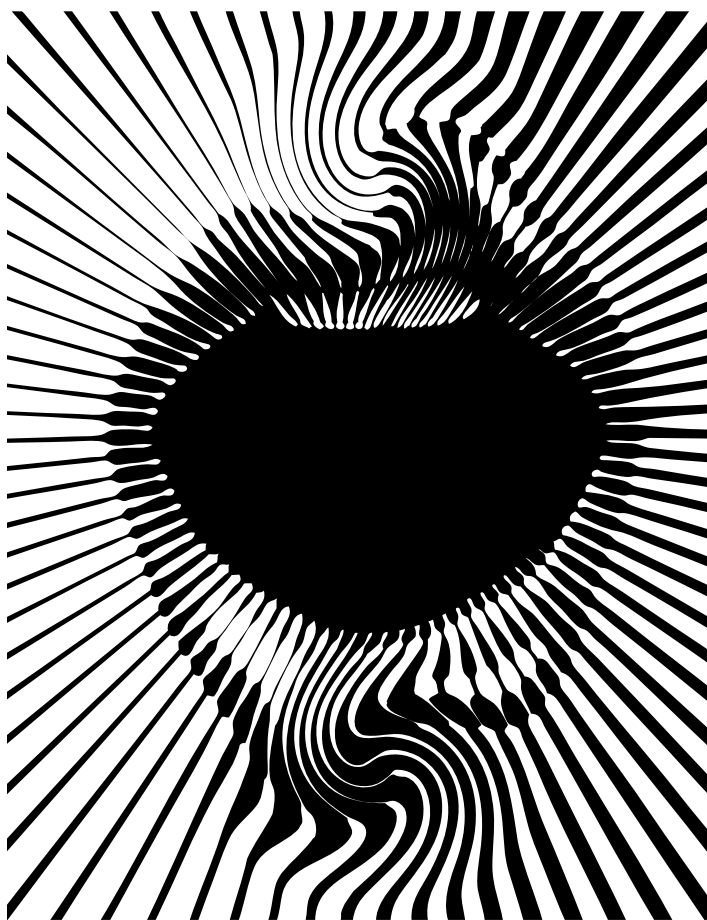
– Jag jobbar året runt, det var bara en dag i vintras det inte gick.

– I dag ska jag till Hässelby, Akalla, Tensta och Rinkeby. Vi turas om att ha olika delar av stan. Jag har bytt ringklocka på cykeln. Den förra var mer aggressiv, nu har jag en som låter klingeling.

TEXT **GERD ERIKSSON**
FOTO AV **MAGNUS SANDBERG**

”Industrisemestern verkar ha spelat ut sin roll. Människor har inte längre lust att ta ut hela sin semester i juli.”

Ann-Therése Enarsson, vd på Futurion. I undersökningen ville fler än hälften ha en annan fördelning av tiden är fyra eller fem veckor ledigt i sträck.

Förortsklingande svenska bedöms mest negativt om en man talar.

Brytning och förortsklang

Det finns en hierarki bland accenter, visar forskning. Högst upp står engelsk brytning, längst ner svenska med ”förortsklang”.

SPRÅK Människor skapar ofta en bild av andra – automatiskt och blixtnabbt – utifrån deras sätt att tala. I en ny rapport från Språk-

rådet presenteras resultat från ett stort forskningsprojekt om attityder till ”svenska med något utländskt”.

– Jämfört med en studie för 25 år sedan, om acceptans för att personer i olika yrkesgrupper talar med brytning, finns det en större tolerans idag. Vi blev då nyfikna på

om det gäller vilken brytning som helst. Hur påverkar föreställningar och attityder till olika former av brytning människors möjlighet till inkludering och delaktighet i samhället? säger Ellen Bijvoet, lektor i svenska som andraspråk vid Uppsala universitet.

I en studie har 2 000 personer lyssnat på tolv olika ljudklipp och svarat på hur de uppfattar talarna. Det visar att det finns en hierarki bland accenter, även om skillnaderna inte är stora.

– Finska, engelska och tyska accenter väcker positiva reaktioner. De uppfattas som mer ambitiösa, vänliga, förtroendeingivande och välutbildade.

– Företsklingande svenska” bedöms mest negativt – om talaren är en man. Generellt bedömdes kvinnor med brytning mer positivt än män. Styrkan på accenten har också betydelse.

– De som har svagare accent uppfattas som mer välutbildade, medelklass och ha mer prestigefyllda jobb. Tvärtom för stark accent. Enda undantaget var stark engelsk brytning – engelskan har en särställning, säger Ellen Bijvoet.

En brytning som förr var stigmatiserande men som i dag uppfattas som mer positiv är finskan.

– Den minoriteten ses med andra ögon i dag. Attityder är inte statiska.

MARIA HAGSTRÖM

Fler partier och personer i valet

VAL Senast det var EU-val, 2019, var 87 partier anmälda, i år är 121 partier anmälda till EU-valet. Och vid tidningens tryckning – listan fylls på fram till valet – kandiderar 1184 personer till EU-valet, det är fler än dubbelt så många som vid förra EU-valet.

Partierna har beställt 37 miljoner namnvalsedlar, dessutom trycker Valmyndigheten 99 miljoner namnvalsedlar och blanka valsedlar. Totalt kommer det att tryckas 136 miljoner valsedlar inför EU-valet.

I Stockholm finns 592 valdistrikt och lika många vallokaler.

ULF STOLT

Valet hålls 9 juni.

Stockholm fem gånger dyrare

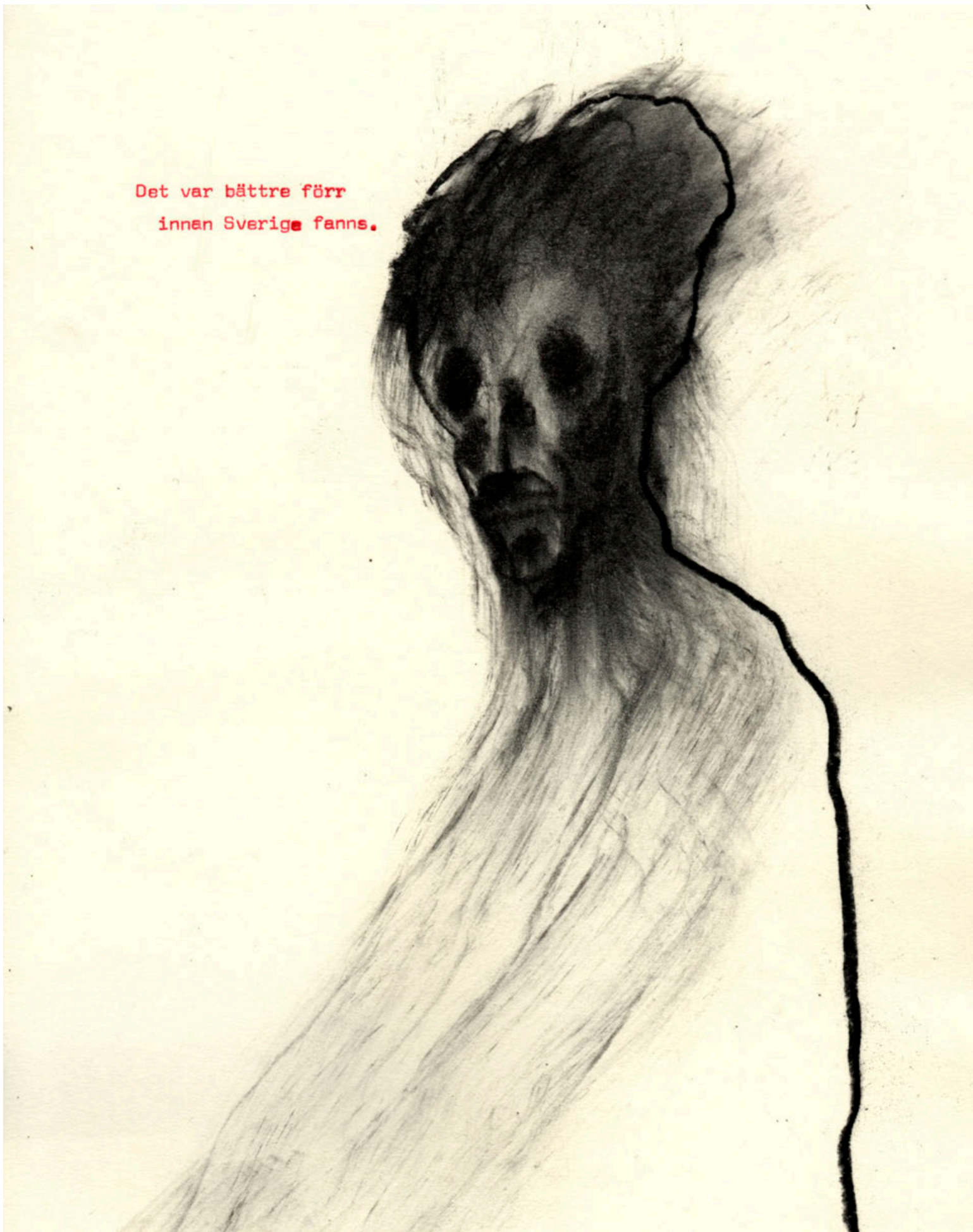
BOENDE Om man som förälder sparar till kontansatsen för sitt barns första lägenhet, behöver man i Eskilstuna bara spara 432 kronor per månad i 18 år. I Stockholm måste man spara 1988 kronor per månad i 18 år.

I Stockholm kostar det 2 862 540 miljoner att köpa en etta på 30 kvadratmeter, i Eskilstuna kostar det 621 540 kronor.

– Att som ung komma in på bostadsmarknaden underlättas av hur pass förutseende dina föräldrar varit, hur många system ni är och vilka ekonomiska möjligheter föräldrarna har. Det är ganska illa, säger Claudia Wörmann, boendeeconom Hypoteket.

ULF STOLT

Det var bättre förr
innan Sverige fanns.

VAR SOFIEBERGSVÄGEN NÄR 13.22-13.56

DET STÅREN man i vida svarta byxor och grågrön t-shirt längst ut på en brygga, med blicken mot Reimersholme, och utför någon form av yvig yoga/tai chi-rutin, inte utan vissa balansutmaningar i delar av förloppet.

Bommen nedfälld.

En bit bort kommer en liten trupp dagisbarn gående hand i hand, pedagoger vandrar först och sist – en mötande cyklist håller ut avståndet rejält och gör en vid sväng runt barnen.

Utmed några av lyktstolparna på höger sida utmed vägen är det knutet långa, ljusblå tygband. Efter det som återstår av den gamla fängelsemuren mot vattnet vrider den asfalterade vägen svagt höger upp mellan träden, utmed bryggorna vid vattnet är det grusväg, träd utmed den, brygganläggningar och båtplatser som håller på att fyllas upp igen till sommaren.

Det ligger ett långt, gult kabelskydd i kanten av gräset, upp mot slänten och buskarna och bergen i dager, de magrare träden.

PÅ DEN LÅSTA grinden till Göta Segelsällskaps brygga ett inplattat informationsblad om bojkoll – att bojar och bojtyngder ska tas upp och kontrolleras var tredje år enligt bifogat schema. Sju master – vita, stålgrå, en brun i trä - ligger upplagda på bockar mitt emot bryggan. En rostig dragvagn ligger med hjulen upp

nedanför berghällen intill.

Vid de gröna husen en dörr öppen intill anslagstavlan, där man kan dra en lapp om allt från båtbyggarkurser till fartygsbefälsutbildning till kustskipparkurser och information om båtelektronik.

En bit bort, vid den lilla t-bryggan där mastkranen står, ligger en vit segelbåt utan

mast förtöjd. På grusvägen intill står två män och försöker få en tunn vajer att passera genom en ögla – en av dem spänner vajern, den andre försöker få den att träs igenom i

andra änden av masten.

– Fan, det borde inte va så här tight att göra det, nåt är inte som det ska.

Tre klistermärken på baksidan av en skylt: ”Putin, war criminal” och ”Sluta plåga djuren – bli vegan”. Och ”Olydig It 303”.

En familj gräsänder simmar förbi – fem små dunungar mellan två hanar och en hona.

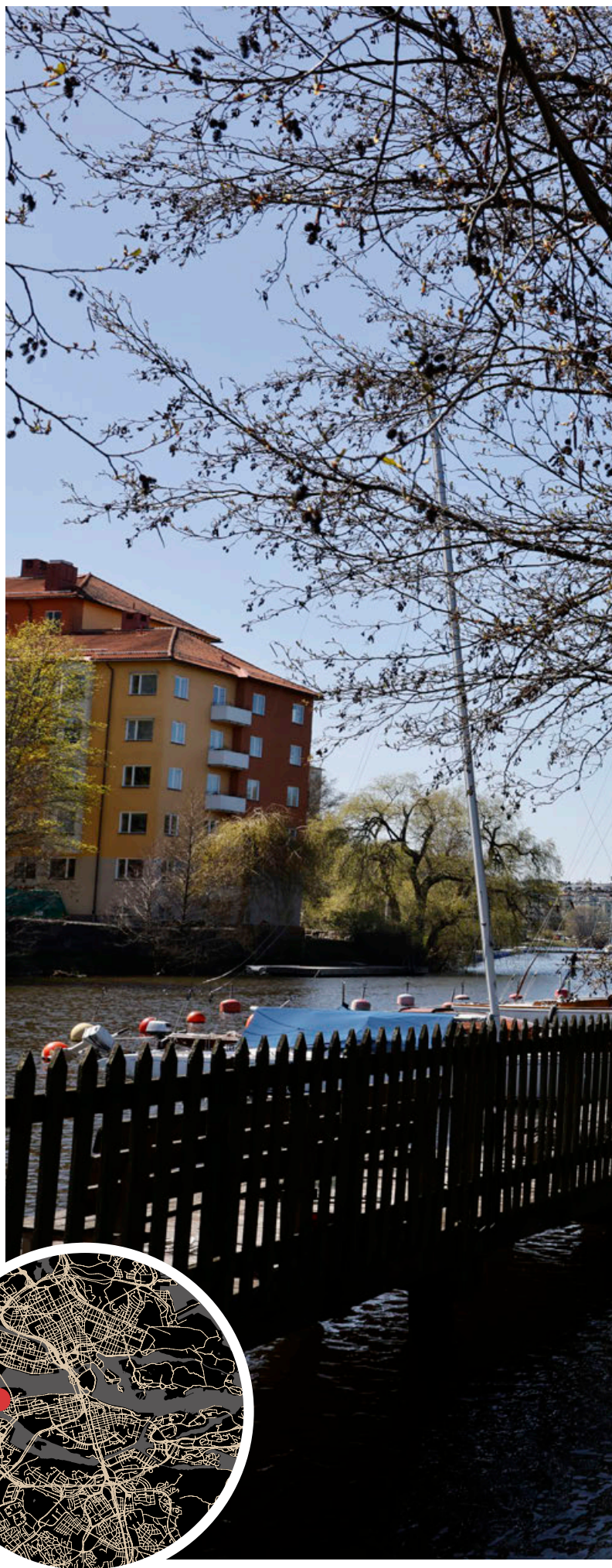
Längre bort vid udden, inne mellan träden till höger, ett rött hus beläget på en stenkantad avsats, en bit längre bort ett grönt hus. Båda med verandor mot vattnet.

Männen med vajern är inte klara.

– Nej, det ska inte va så här trögt...

TEXT **ULF STOLT**

FOTO: **MAGNUS SANDBERG**

RASMUS ARVIDSSON, AVANTGARDET:

”Jag vill ju att det här ska ha en relevans om tio år”

Med podden ”Inget här är byggt för oss” ska Rasmus Arvidsson med gäster försöka besvara frågan om det går att ha ett indieband 2024.

TEXT ULF STOLT FOTO ANTON LERNSTÅL

DAGEN INNAN HAR Avantgardet genomfört en sedan tidigare uppskjuten spelning på Cyklopen i Högdalen. Och i början av april spelade de i Slaktkyrkan. Rasmus Arvidsson skrattar till, apropå speltätheten i Stockholm senaste halvåret.

– Ja, vi får väl lugna ner oss lite med det där.

I oktober kommer Avantgardets tionde skiva på åtta år – den har i skrivande stund ingen titel – och 31 maj släpps två låtar från den: ”Dom sa” och ”Ett glas till”. Och samtidigt börjar den nya podden ”Inget här är byggt för oss” att bli tillgänglig på plattformarna. Med gäster som på olika sätt haft stor betydelse för att Avantgardet kunnat bli den kringresande DIY-indie-orkester de mejslats fram till.

– Det är självklart för mig att det inte ska vara en podd om mig eller mitt skapande, utan snarare om det som min musik alltid har handlat om: om en social orättvisa, om att vara en knuten näve, på nåt sätt. Och det känner jag ju att även gästerna är. Vilket är anledningen till att jag började jobba med just dem, eller ville jobba med dem.

Podden kommer bli mellan tio och femton avsnitt och bland gästerna märks bland andra Jocke Åhlund, Sara Assbring, Helena Iles, Daniel Gilbert, Matti Ollikainen och Peter Birro. I första avsnittet medverkar journalisten Erik Niva, i det andra avsnittet Henrik Schyffert.

– Men förutom ”vanliga” intervjuer så blir det också att hänga med bandet på turné och

bakom scenen och då går ju alla musiker och medlemmar i bandet med som gäster under de avsnitten.

DEN ÖVERGRIPANDEFRÅGA som podden är tänkt att, och ska försöka besvara, är om det är möjligt att på egen hand drifta ett indieband 2024. Med allt vad det innebär för att försöka få ut musik tänkt att vara en enande kraft, utan ett stort skivbolag i ryggen, i ett allt mer polariserat samhälle.

Och som med allt annat Avantgardet så är det Rasmus Arvidsson som gör allt – spelar in podden, klipper den, lägger

RASMUS ARVIDSSON

Gör: All things Avantgardet – sjunger, spelar gitarr, skriver musiken, gör omslagen, skickar masterbanden till skivpresseriet, trycker merch, är turnéledare.

Aktuell: Med nya podden ”Inget här är byggt för oss”. Som i tio-femton avsnitt med gäster ska försöka besvara frågan om det är möjligt att va ett indieband i Sverige 2024. Och med nya singlar ”Dom sa” och ”Ett glas till”.

upp den på plattformarna, larmar på om den i sociala medier. Och har hundra procent ansvar för den.

– Podd är första gången jag gör. Visst, jag har folkjag rådfrågar, men i slutändan så är det jag som trycker på publiceringen och vet att jag är hundra procent ansvarig för precis allting. Vad handlar en avsnittsbeskrivning om? Hur kommer titlarna synas? Jag nojar som fan nu över om det kommer komma upp i tid, laddar jag upp det rätt, hur kommer ljudet va... Såna grejer.

Eftersom han gör allting själv hamnar han ibland i lite märkliga situationer. Som när skivpresseriet i Tyskland ringer och undrar vad det är för idiot som gjort layout på omslaget.

– Det är jag som lägger beställningen, det är jag som laddat upp musiken. Men det är också jag som har designat omslaget. Och då blir det... de tror ju hela tiden att det är tjugo olika personer inblandade. Jag får lägga över skulden på mig själv. I smyg. Och bara... ”Ja, han har verkligen misskött sitt jobb, vilken jävla idiot”.

Från Nybro wiv lavv. Sedan 2016 har Rasmus Arvidsson och Avantgardet släppt nio skivor, i höst kommer den tionde, ännu odöpta skivan. Med fötterna stadigt i berättelsen om sitt eget beroende är Avantgardet en pågående berättelse om en lite undanskymd del av Sverige.

EFTER TIO SKIVOR på åtta år och en mängd spelningar upp och nedför landet – vissa på ställen där det inte förekommit livemusik förrän Avantgardet pluggade in och vevade loss – har nu frågan dykt upp om Avantgardet nått ett osynligt glastak. Går det att ta det till nästa nivå? Och vad krävs i så fall?

– Exakt. Hur pass mycket kollektionskurs det vi gör är på, jämfört med hur man kan lyckas. Alltså utifrån, objektivt sätt. Och liksom hur man överhuvudtaget kan överleva, hur man kan få ut sin musik. Har vi slagit i glastaket? Jag har ju verkligen undersökt det under väldigt många år nu, eftersom det är det enda jag har ägnat mig åt.

Rasmus Arvidsson dryftar frågan om Avantgardet kom i helt rätt tid, eller i helt fel tid.

”JAG SKITER JU I OM DE LYSSNAR NU ELLER OM TIO ÅR LIKSOM.”

För han kan verkligen se det på olika sätt.

– Det fungerar verkligen åt båda hållen. Om vi gjort exakt det vi gjort, fått all den här exponeringen, Grammy-nomineringar, Allsång på Skansen, alla tv-framträdanden, alla fina recensioner. Om vi hade fått det 1998 så hade vi ju varit typ Kent.

Och samtidigt är han väl medveten om att det hade inte gått att på det independent-måner han spridit Avantgardets musik, gjort det och nått ut på det sätt han nu kunnat, 1998 – det fanns inte infrastruktur för det då.

– Jag har både det rådande klimatet att tacka, men att också förbanna mig över. Nu känns det som att allt bara... det är ju lättare än nånsin att släppa sin musik själv. Men det är svårare än nånsin att få den att höras på

nåt sätt. Det är ju en dualism i det där som är intressant.

Vad svaret på den övergripande frågan blir återstår att höra när poddserien är färdig och avlyssnad. Rasmus Arvidsson hoppas att podden kan göra att fler människor hittar Avantgardets musik.

– Men för mig är det ju som med allt annat jag gör att jag skiter ju om de lyssnar nu eller om tio år liksom. Jag vill ju att det här ska hålla och ha en relevans om tio år och då blir jag ju lika glad om nån... Eller nästan gladare om nån hittar till det om tio år.

– Men det för ju också med sig att det här inte är bara en podd som kommer ut en gång i veckan, den kan låta lite hur som helst – jag vill ju göra det som mer som en producerad serie än bara som en pladderpodd. ■

Fobiernas högsäsong

DUNALKAS, LJUVA sommar. Tack gode Gud. Sockerärter stiger ur jorden på balkongen. Fagra blomsterängar och lundens gröna träd. Barndomsdoftande solskydd och ölluktande studentflak. Fåglar har återvänt, myror på diskbänken och myggsurr i örat. Korta ärmar och d-vitamin med blid och livlig värma. Och allt blir återfött. Getingar.

Jag glömmer varje år.

De säger att det blir en getingsommar. Rädslan är inlärd från barnsben. Mamma som fåktade, jag som fåktade. Alla har sagt: "fäkt inte! Det är då du blir stucken". De hade fel. Jag fåktade alltid och blev aldrig stucken. När det till slut hände var det inte förrän jag var närmare 30 år. Det är nästan ironiskt att jag då låg och sov. Sticken berodde inte på rädsla – i alla fall inte min. Getingen däremot kämpade för livet mellan mina lår som mosat den när jag vände mig i en dröm. Kämpandes fastklämd i lårfett stack den mig i båda benen innan den mötte slutet. Vilken sorglig död. När chocken och smärtan lagt sig ömmande jag nästan lite för getingen.

Längre tillbaka i tiden hade mina amatörterapeutiska kompisar döpt de stingande flygfåna till Arne. Det var ett snällt namn. Det är ju ändå bara Arne som är ute och flyger, sa de. Men han kunde ta all uppmärksamhet i en skolsal. En lärarens ord går inte att memorera när man ska planera flyktvägar utan att skämma ut sig totalt. Och följa den med blicken. Mattetal går inte att lösa i taket, på fönstret, under bänkarna.

Min första uppgift på journalistutbildningen var att åka ut till Björkö och komma tillbaka med en text. När de

**MARIA
HAGSTRÖM**

Nyhetsredaktör
och reporter

"Kämpandes fastklämd i lårfett stack den mig."

andra skrev om vikingar, fornlämningar och affärsverksamhet på ön skrev jag om getingar. De var överallt. En riktigt jävlig getingsommar.

IDAG HAR rädslan mildrats. Jag har konfronterat Arne, kbt:at mig själv. Lev ut ångesten, igenom den, stanna kvar. Men jag tar fortfarande till flykten ibland.

Stark rädsla för getingar lär kallas speksfobi. Jag tror ändå inte att jag var fobiker.

Har jag mått illa? Inte direkt.

Svettningar? Ja.

Har rädslan begränsat livet? Nja. Jag fick godkänt på journalistuppgiften.

Svårt att andas? Jag andades mer än normalt.

Tog rädslan orimliga proportioner såsom den gör för 10-15 procent av befolkningen någon gång i livet? Kanske.

Det finns så mycket vi är rädda för. Höga höjder och djupt vatten, offentliga platser och trånga utrymmen. Spindlar, solen, fåglar och att flyga. Så många gånger min kompis har, trots ett par lugnande glas vin, hållit min hand vid turbulens. Naglarnas djupa märken i handflatan.

Det finns fobier för allt. Androfobi - rädsla för män. Venustrafobi - rädsla för vackra kvinnor. Spectrofobi - rädsla för den egna spegelbilden. Monofobi - rädsla för att vara ensam. Anthofobi - rädsla för blommor. Panofobi - rädsla för allt.

Det är så synd att livet begränsas, nu när det verkligen ska levas. Ilust och fågning stor. När allt kommer till liv igen. Likaså ångesten. Det är högsäsong för fobier. Lev ut ångesten när den blomstertid nu kommer. ■

Illustration av Marilyn Winter

DEN HALA VÄGEN

Det finns en plats där de utmattade leder valsen. Där rännstensdockor, liksom marionetter, gör fantasifula piruetter. Där var mans hjärta är som ett gummi på gatan – tuggad, utspottad, och 1000 gånger trampad på. Nej, jag skulle inte kalla det romantiskt, kanske mer en efter efterfest. Det är körfältet där vissa av oss landar, och vägen ner är lång och djup.

Följ med mig till kullarna ovan stadens gränser, se mången halvdöd glöd brinna ut.

På slippriga stenar jonglerar Maria sina bubblor, trånande efter att en kyss ska blåsa åt hennes håll. Dock kysser de flesta män i hennes

ställe det bottenlösa svalget farväl. Vidöppna ögon blickar i blindo efter en ande flyende till skyarna. Nej, jag skulle inte kalla det romantiskt, kanske mer en efter efterfest. Där folket fortfarande dansar, när musiken sedan länge tonat ut. Där folket fortfarande sjunger, när sången sedan länge sjungit slut.

Så klättra med mig till trädtopparna ovanför stadens sus, grus, brus och rus. Se mången halvdöd glöd, brinna ut.

Dessa är stråken där andan drar sin sista suck, där huvuden svajar i trans av sorg, av uppgivenhet en smärta spränger, när hjärtats portar sakta stänger. Det är den hala vägen, bakgatan, backen, bänken, återvändsgränden.

Långt borta från fristaden - hemmet, värmen, famnen, och i den storm som tjuter, trygga hamnen.

Henrik Landvik

TOG I LITE

I förra veckan var jag och min fru hemlösa.

Vi bodde växelvis mellan olika toaletter, Centralstationen och utomhus i tält. Nu är det så att vi har fått hyra en flygel på Drottningholm. Det är 14 rum och 5 badrum. Det ena har jacuzzi och en välvd stjärnhimmel i taket.

Carl- Philip och jag kallar varandra "brorsan" när vi träffas över en brunch eller middag i stora riddarsalen. Livet är helt förändrat. På helgerna åker vi vanligtvis på en Lon-

don-weekend eller åker ner och tittar på Formula 1-race i Monte Carlo eller till Sydney för samma ändamål. Dessutom graderade konungen mig från fänrik till överste då jag hjälpte honom med hans bössor för det dagliga lerduveskyttet. Det tyckte jag var snällt.

Nja, i ärlighetens namn tog jag i lite nu... Men vi fick i alla fall en etta i en av de södra förorterna, tack för ordet.

Stoffe

INTE BARA EN BOK

Kärleken är stor men man ser den allt för sällan. Vart finner man sin kärlekskälla, när alla bara skäller på det man gör, jag tar åt mig fast jag inte bör.

Man får stänga av och starta om som när man sjunger fel text i en sång.

Jag letar efter svaren det driver mig galen får mig att framstå som en tok, jag har levt livet inte bara läst en bok.

Så kollar du snett vet jag att du har rätt och vet att jag e klok för jag har inte bara läst en bok.

Nadja

MORMOR OCH MORFAR

Alldeles nyss när jag titta på en film fick jag se en kvinna som var väldigt lik min mormor. Ibland undrar jag hur hon var. Men foton jag har sett så syns det att hon såg väldigt snäll ut. Min mamma är uppvuxen med sina föräldrar på Västerlånggatan 56 utan syskon i början på 40-talet.

Mormor dog när mamma var 5 år. Hon öppnade en liten mjölkaffär på Stortorget. Undrar hur hon var. Jag tror hon var en kvinna med en mjuk och mild röst och hennes skratt, hon lät nog sitt skratt passera genom hela henne. Kan se det framför mig. Jag är så ledsen att hon blev sjuk. Hon dog i navelbrock. Hade det varit senare hade dom nog

kunnat räddat henne.

Morfar var rallare vid järnvägen. Han miste ena benet endast 28 år gammal. Men han kunde inte ta hand om mamma, så hon fick komma till ett fosterhem i Uppsala. Min syster har ett jättefint foto på mormor, då står hon utanför sin mjölkaffär med en stor svart hatt. Det var ju sådant mode på 40-talet. Morfar träffade jag några gånger, fast min syster påstår att jag inte kan komma ihåg honom.

Jag minns så väl då vi åkte från Uppsala och hälsa på honom. Han blev blind också innan han gick bort. När han dog var jag 5 år, på Rosenlunds sjukhus och mamma som var så gott som frisk under hela sitt liv.

Hon sa ofta att hon hade plåt-mage, för hon hade aldrig problem med magen. Men år 2001 i juni gick hon bort 66 år gammal,

hon fick tjocktarmscancer min mamma, och pappa gick bort två år efter. Han dog i brustet hjärta för han saknade mamma så mycket.

Dom levde nästan femtio år ihop. Jag var fyrtio då mamma dog och fyrtiotvå då pappa dog.

Båda ligger i familjegraven i Uppsala. Tråkigt men så kan det gå.

Lena Freij

STÅR ENSAM

En vänskap djup visade sig vara en flyktig bekantskap, en saknad av förståelse. Men jag är inte rädd, jag står ensam rak i vinden och vänder mig till moder jord för ro.

LO

SVÄRTAN INUTI

Vart börjar man? Tiden springer förbi ruskigt fort utan att man hinner göra något stort.

Missat massor med saker för jag ej höll mig vaken. När ingen ser gråter jag i hemlighet för saker som ingen vet.

Inuti mig bor det svärta, sorg och smärta, men utåt ler jag för att dölja den tyngd jag bär. För att när man ler och ser ut att må bra e de lätt att bedra – det blotta ögat dömer oftast vad den ser, vill helst inte veta mer.

Nadja

Vi ger medmänskligt stöd och praktiskt rådgivning till dig som är brottsutsatt, vittne eller anhörig.

Stödet är kostnadsfritt och du behöver inte ha anmält brottet.

Du kan vara anonym.

**BROTTSOFFER
JOURN**
116 006

VÄSTERORT

STOCKHOLM- SÖDRA
GOTLAND STOCKHOLM

DIGITAL UTSTÄLLNING

Den tänkande handen

H.M. KONUNGENS STIPENDIETÄVLING
FÖR UNGA TECKNARE

2024

VÅRUTSTÄLLNING
Kungligaslotten.se
20 APRIL – 20 JUNI

ROTAT SIG SJÄLV

Rockbonden **Amanda Bergman** i Näckenbäck i södra Dalarna behövs inte i Stockholm. Det insåg hon när hon bodde ett år i Aspudden. Med andra soloskivan *Your Hand Forever Checking On My Fever* i ryggen och en turné på väg att rullas ut ska hon byta skördetröska mot sångmikrofon – ett inte helt självklart och enkelt val.

Text **Ulf Stolt** Foto **Anneli Hildonen**

Grävlingen Satan har varit med på turné tillsammans med Amason.

Om sångrösten

■ Amanda Bergman är alt, vilket betyder att hennes röst anses ha en mörk klang för att vara en kvinnlig röst och med ett ungefärligt omfång från tonen G upp till tonen E.

■ Hon tycker själv att hon har en begränsad röst med dålig sångteknik och sjunger med för mycket luft.

■ Hon föredrar att sjunga i just tonarten G, men blir ibland trött på sin röst när hon hör den på samma sätt hela tiden och försöker utmana den. Genom att exempelvis ändra tonart på låtarna.

Enligt kart-appen i telefonen tar det, snabbaste vägen, en timma och femtiotre minuter att köra från Stockholm till Näckenbäck i södra Dalarna, där musikern och rockbonden Amanda Bergman och hennes minst lika musicerande och lantbrukande man Petter Winnberg har sin bas.

I vad som med största sannolikhet är norra Europas enda kombinerade musikstudio och lantbruk. Och nu även lantbrevbärandens postadress för det nystartade skivbolaget Cow Cow, vars första release är Amanda Bergmans kommande andra soloskiva *Your Hand Forever Checking On My Fever*, den första på åtta år.

Gården i Näckenbäck består av får och höns och en mindre besättning kor delad med granngårdarna. Till gården ingår även en del betes- och åkermark, impediment och en liten biotopskog.

– Just vår biotopskog är skyddad för vitryggig hackspett. Har aldrig sett nån där men det ska finnas habitat för dem, så därför får man inte göra vissa grejer. Men vi låter fåren tjuvbeta lite där, vi har frågat Länsstyrelsen men de vet inte riktigt vad som gäller.

– Katter och bin kanske inte räknas, men det har vi också.

Intill bostadshuset finns ett studiohus – delar av kommande soloskivan är skapad och inspelad där, övrigt är inspelat i Atlantisstudion på Karlbergsvägen. På andra sidan infartsvägen står några uthus – dörrarna till dem märkta ”Mat” och ”Skivor” – och så själva rockladan där scenen är byggd av plankor från den sedan länge nedlagda Järlåsa station som byggdes i mitten av 1800-talet, som de fick möjlighet att köpa.

– Det var så hårt virke så det gick knappt att säga i det, trots att vi hade bra grejer och nya klingor. Våra maskiner went bananas.

”Jag åker gärna bort och bokar in nån svindyr studio, så man känner att nu är det fan dags att skärpa sig.”

Amanda Bergman står i köket med en blå disktrasa i handen och torkar bänken runt kaffemaskinen väldigt noga och berättar om foreteelsen laga skifte – en 1800-talsreform om rättmätigare uppdelning av odlad mark – vilket är själva anledningen till att huset i dag står där det står.

– Den här byn låg i ett kluster längre ner – hon pekar ut genom köksfönstret mot markerna utanför – sen var alla tvungna att timra ner sina hus och flytta dem hit. Förstå vad det gjorde för grannsämjan. . . vissa hade inte råd att flytta sina gårdar, så de fick ta anställning hos nån som hade råd.

Hon berättar att längre upp i Dalarna – i Leksand, eller exempelvis i Gagnef där hon är född – sa man nej till laga skifte.

– Så växte jag upp. Där ligger husen i ett kluster med marken runtomkring. Men det innebär att när folk slutade odla och bruka marken så köpte nån upp allt. Då blir det en markägare som äger allt, runt husen återstår liksom bara villatomter, ingen odlingsmark.

– Här är det ju mycket mer kvar som det varit de senaste sextio-hundra åren, en gård som har sin omgivande mark.

När de hittade gården i Näckenbäck – de hade letat gård några år – var inte Amanda Bergman egentligen så sugen på att äga mark.

– Det var Petter som var det, han hade haft en gård i Sörmland innan. Jag tänkte att det är ju askul att odla, det kan vi väl fixa, men lite drygt att äga mark, vi har nog ändå. Sen hittade vi den här gården och då tog det sin vändning, då började vi tänka att det är kul att hålla på med mark.

Eftersom det kommande året är ett år med fokus på musiken och med en hel del resande, så har de skalat ner sina djurbesättningar betydligt. Fem får kvar, femton kor, några kalvar är på väg in. De har djuren för att ta hand om betesmarken på det sätt de tror är det bästa.

– Vi vill använda noll insatsmedel förutom djurens gödsel, och mimikera hur betesdjur rört sig, historiskt. De har inte blivit utkastade i en hage och stått där ett år, och gräset har inte anpassat sig till den formen av drift.

Hon berättar om samspelet mellan betesdjur, gräs och mark. Om hur djuren förr kom in och gjorde en stor störning men sedan lämnade, och hur gräsplantorna då återhämtade sig och på så sätt fick djupa rötter. Vilket gör att det då lagras mindre kol i marken.

– Sânt tycker vi är intressant att hålla på med, det är därför vi har djuren. Och de blir så välmående av det också, de får äta en helt annan kvalitet på sitt foder vilket ger bättre köttkvalitet.

Amanda Bergman monterar igång med kaffemaskinen, tar fram en flaska mjölk ur kylan. De brukar köpa en tioliters hink i veckan från grannarna och slå på flaska, det bildas dock som en gräddklump i toppen och efter ▶▶▶

några dagar börjar mjölken ”dofta lite ko”.

– Det stör inte mig, men jag tänkte nästan be er köpa med lite mjölk. Men den smakar som den ska.

Hon ställer kaffekopporna på köksön. Och berättar att räven tog fyrtio höns förra fredagen.

– Vi stänger till hönsen varje kväll, men jag glömde... Det har hänt en gång tidigare för några år sen att jag glömt stänga. Då tog räven femton stycken, lämnade några kvar. De var helt traumatiserade. Den här gången tog han alla på en natt.

Med kommande skivan *Your Hand Forever Checking On My Fever* har hon och Petter Winnberg – ”jag ser den lite som vår skiva” – jobbat ineffektivt under lång tid, det är därför det hunnit ta åtta år sedan debutskivan *Docks*. Det är nio låtar på skivan, tre bonuspar, sex av låtarna skrevs snabbt på två veckor och spelades in på två dagar. Resterande material är sådant som hängt med sedan förra skivan. De har skrivit mycket men sedan valt bort det, och jobbat utdragat, fler utspridda dagar än förra skivan.

– Vi har inte jobbat så mycket med musik senaste åren, vi har ju jobbat på gården mellan april och oktober, då har vi inte varit i studion. Och vi har haft småbarn.

De har valt att spela in snabbt, live i studion, för att från början skapa en begränsning för musiken och inspelningen att förhålla sig till.

– Du kan göra en skiva på ett par dar, om du tillåter livetagningarna att bli en begränsning.

Redan i urvalet av musiker börjar begränsningen och byggandet av soundet och stilen på musiken som ska spelas in. Musikerna brukar få ett röstmemo av låten någon vecka innan, sedan jobbar de snabbt från skissartade genomgångar.

– Ofta finns en viss koncentration när man testar nya saker innan man börjat skapa sig en uppfattning om vad som är bra eller dåligt. Det finns låtar på skivan det finns två tagningar av totalt, även med sången, och en av dem använde vi.

– Det spelar ingen roll om man tycker att det är den bästa eller sämsta låten på skivan, men den typen av upplevelser är fina att få ha. Det är magiskt att få uppleva en sån grej. Då blir ju utkomsten lika viktig som upplevelsen.

Hon vill uppleva musiken så, inte kategorisera den i bra eller dåligt utan vara vaksam på upplevelsen av den, hur den kändes och upplevdes av henne när den spelades in och skapades.

– När man får mer ut av upplevelsen kan man förhålla sig på ett mycket bättre sätt till hela processen. Då går jag inte runt sen och funderar på om skivan är bra eller dålig, för jag vet att jag hade det bra när jag gjorde den. Det tror jag är ett bra arbetssätt för att inte drunkna i navelskåderi för det man gjort.

Begränsningarna som sätts upp är också för att hon lärt av tidigare misstag och nu funnit en arbetsmetod som fungerar för henne.

– Man måste hitta det som får en att vara mer frisk än knasig. Även om vi har studio hemma så för mig, när jag spelar in, åker jag gärna bort och bokar in någon svindyr studio, så man känner att nu är det fan dags att skärpa sig. Det är också en del i begränsningen.

– Jag är inte intresserad av att sitta och fundera i hundra-femtio dar på hur en skiva ska låta, det är inte ett konstnärskap jag känner att jag fötts med. Jag är inte alls intresserad av att va den lidande konstnären på det sättet.

Amanda Bergmans röst är till tonomfång vad som benämns som alt. För en kvinnlig röst räknas det som ett röstläge med mörk klang och ett ungefärligt omfång från tonen G och upp till tonen E.

Hennes relation till sin röst är tämligen trygg.

– Jag förstår ju att jag inte skulle va kvar på den här nivån om jag inte hade en talang, en röst. Det är ju den jag har att jobba med, den är ju mitt vapen.

Hon har tagit en enda sånglektion i livet.

– Jag har ingen bra sångteknik och min röst har ganska många begränsningar. Men jag är bra på det jag gör och har förfinat det, känner mig trygg med att jag vet ungefär hur jag kan göra det jag gör. Jag skulle säkert kunna lägga en massa tid och kraft på att förbättra min röst, men jag orkar inte.

Vad skulle du vilja förbättra genom att ta sånglektioner?

– Jag skulle vilja lära mig att kunna sjunga högre toner. Och sångteknik, jag sjunger med jättemycket luft i de lägre registren, när jag sjunger lite väsigt. Tar man riktigt höga toner är det jobbigt på ett annat sätt. Jag ska börja ta lite sånglektioner, när jag ska spela så mycket spelningar kan det finnas saker som... jag sjunger ju aldrig upp, till exempel.

Hon berättar om en repetition i huset med Klara och Johanna Söderberg i First Aid Kit inför ett Rockbonden-evenemang, hon skulle bara gå upp och lägga barn och de frågade om det var ok om de fortsatte sjunga under tiden. Och hur det sedan skorrade i rutorna i sovrummet på övervåningen när de sjöng.

– De har en naturlig röstteknik, de är liksom unbreakable. Klara har aldrig haft röstproblem, kan sjunga i timmar. Om jag skulle göra det skulle jag bli hes just för att jag sjunger med mer luft – andas mer, trycker mer med magen, blir trött.

Piano är hennes instrument, även om hon inte definierar sig som instrumentalist. De senaste åren har hon – med Amason eller soloskivan – mest skrivit med andra, vilket betyder att hon sitter med en mik och sjunger och letar melodier och de andra spelar, hon kanske ber dem ▶▶▶

Om Amason

■ Bildades 2012 av Amanda Bergman, Petter Winnberg, Gustav Ejstes, Nils Törnqvist och Pontus Winnberg – alla med ett förflutet i andra profilerade band.

■ Amason har släppt tre skivor: *Sky City* 2015, *Galaxy I* 2019 och *Galaxy II* 2021 samt ep:s och singlar.

■ Riktigt hur bra och samspelade de är märkte Amanda Bergman förra sommaren då de hade vikarier vid två tillfällen. ”Det är nog det som fått oss att hålla på så länge, att det är så enhetligt för oss att spela musik tillsammans”.

”Vi låter fåren tjuvbeta lite där, vi har frågat Länsstyrelsen men de vet inte riktigt vad som gäller.”

Fåren har de bara fem kvar av – Sivan, Pärla, Hjärta, Lill-Pumpan och Skimra. Märkningen i fårens öron är ett gårdsnummer och ett individnummer. Får kelar inte med varandra, därför är de väldigt keliga när hon kommer till dem i hagen.

”Här blir du praisad för att du kan backa med släp, eller komma och laga nåt.”

spela si eller så. Och därifrån byggs sedan musiken.

– Texten kommer ofta samtidigt, jag sjunger nån blajtext först. Ibland får jag uppleva att jag skriver texten intuitivt, det kan bli en hel låt ibland, men det sker sällan. Oftast är det liksom outlines jag får fylla i.

– Jag brukar fiska text – sjunga en fras om och om igen tills det dyker upp nåt. Sen spelar jag in det. Jag kommer aldrig ihåg det jag sjöng, sen får jag sitta och gå igenom det.

Att det blir engelska texter beror helt enkelt på att det är sådan musik hon lyssnat på.

– Det är det naturliga sättet för mig att tänka när jag hör musik, plus det fonetiska – det är ett rundare språk, mer sångvänligt. Sjunga på svenska kan va as-snyggt, men jag tar nog kanske den enklaste vägen.

Huset är från 1860. Vi går in i stora rummet. Gamla handtryckta tapeter, originalgolv, ett ovalt bord, stolar, ett kluster blomkrukor. I hörnet ett piano – ingen av låtarna på skivan är skriven vid det pianot – och lite varstans uppstoppade djur: delar av Amasons tidigare scenrekvisita, bland andra grävlingen Satan, det enda av djuren med ett namn.

– När vi åkte runt med dem så mycket blev de lite slitna, nu bor de här. Vi köpte en del av dem på loppis, jag minns att vi åkte till en uppstoppare i Aspudden och köpte nån av dem.

På väggen mellan fönstren ett svartvitt fotografi på paret som byggde huset.

– Den här gården har alltid ärvts av kvinnor, de fick aldrig nån äldste son. I den släkten, från 1572 till år 2000 var det samma släkt, och kvinnorna ärvde. Förutom hennes far. Gården som låg längre borta var ett gästgiveri så han söp upp gården. Hon myntade ett uttryck när hon tog över: ”Efter en stor fördärvare kommer en stor förvärvare”. Hon har satt alla träd där ute, kul att veta att det är personen på bilden där som gjort saker som finns kvar i dag.

De hittade fotografiet inslängt bland en massa saker i en garderob.

– Vi satte upp det på bästa platsen i rummet fort som fan, för karma.

Katten Mavis – döpt efter Mavis Staples – tassar in från

köket och lägger sig tillrätta i hennes knä.

I sommar ska Amanda Bergman ut och spela, dels trettio spelningar som förband till Lars Winnerbäck, sedan ett fyrtiotal spelningar i eget namn. Bland annat en del nere i Europa i september.

– Jag har en dröm om att komma utanför Sverige och spela, av den enkla anledningen att det är mycket härligare att åka runt och spela för tre hundra personer, än att spela i tre städer för två tusen personer. Men då måste man bredda territoriet. Så nu satsar jag allt på det, på Europa. Alla pengar vi får över lägger vi på det.

Annars handlar spelandet till dels om en skräckblandad förtjusning inför tiden på scenen.

– Känslan av att åka ut och spela... Jag kan inte ljuga. Jag önskar jag kunde säga att det bara blir asbra, men jag kan inte ljuga.

Hon har svårt för rollen som frontperson.

– Jag är alltid rädd att få kritik för att jag är för introvert, att jag inte törs prata med publiken. Att ju mer etablerad

På övervåningen i huset ligger nystartade skivbolaget Cow Cow:s studio. Den är bra, mycket trä, lite vinklar, vilket ger rummen god resonans.

man blir så ska man va en entertainer, på nåt sätt.

– Det är nog det jag tycker är svårast med att va på scenen, det där ansvaret. . . jag vet hur man gör när man sjunger, men inte hur man pratar med publiken.

Det blir en sommar och höst med fokus på musiken, och ett visst trixande livspussel då barnen i omgångar får följa med på turnén. Petter Winnberg är basist i hennes turnéband – något han egentligen inte behövt vara, till skillnad från i Amason som är deras gemensamma band. Men han är en så pass signifikant basist att hon vill ha med honom.

– Så vi kommer krångla runt med barnen på spelningarna.

I slutet av SVT-dokumentären *Jordelivet* – ett år med Amanda Bergman från 2023 avlider hennes pappa efter en tids sjukdom. Sorgen efter honom har lämnat sitt avtryck på skivan, kanske tydligast i låten ”My Hands In The Water”, sista singeln som släpptes i slutet av maj.

– Det jag tror är potentialen med musiken är att om man

lyckas hitta ett uttryck som känns så pass nära, ärligt och rätt som det går, då kan en spegling uppstå. Där den som lyssnar på musiken upptäcker nånting om sig själv. För det är en viss form av energi man för vidare som mottagaren kan spegla sig i.

Därav valet att skriva om sorgen efter pappa.

– Sorg är ju helt allmängiltigt. Det är det fönstret man ofta måste titta i. Där blir ju viljan att va ärlig, att ha en moralisk kompass, vilka val man gör i livet och hur man står upp för dem inför sig själv, omvärlden eller barnen.

Amanda Bergman bodde ett år i Stockholm, i Aspud-den, när hon var ”typ tjugosju-tjugoåtta år”.

– Jag minns inte riktigt varför jag flyttade dit. Det va lite samma grej där – jag behövs inte i stan, jag kan lika gärna bo på landet. Det är jättekul att va i Stockholm, men det är också jättekul att åka därifrån.

Hon bodde också i Göteborg en period, men de där utflykterna har alla slutat likadant – att hon ringer hem till sina föräldrar och ber dem hämta henne.

– Jag gillar inte hur man behöver se på sig själv när man bor i stan. Alla behöver inte bo i stan. Om jag var tvungen skulle jag klara det, men ska man vanoga är det inte en bra plats för mig.

Hon skrattar till, skjuter upp sin orange truckerkeps i pannan och berättar att hon i dag har rena kläder på sig för att vi är där, om vi kommit en annan dag hade vi fått se henne i ett lite annat ljus. Och visst tycker hon att städer är fantastiska med allt vad de innehar av utbud och myllret av kulturella uttryck, att det blir begränsat och mera ett aktivt val när man bor på landet – vilket hon dock tror ger en mer hälsosam utblick på omvärlden.

– En del av samhällsutvecklingen, där generalister blir bortpushade till förmån för specialister, det tror jag inte är så bra. Dels vad det gör med en människa att fokusera inkom på en sak, det tar inte alltid fram det bästa.

– Här blir du praisad för att du kan backa med släp, eller komma och laga nåt. I staden kanske ens krona ligger längre ifrån vardagslivet. Jag vill uppfostra mina barn att va bra på mycket, lära sig vikten av att hjälpa till, ta ansvar, hugga i.

På landet infinner sig en annan frihet, det blir ett annat liv. Men det behöver inte nödvändigtvis vara ett bättre liv än att ha barn i Stockholm.

– Jag kan ju bara den här historien om mitt liv, hur det är, så jag kan ju inte säkert veta.

Hon berättar att hon precis börjat våga släppa ner sina barn själva till bäcken som rinner förbi bakom huset.

– Nu stryker ju folk med av psykisk ohälsa i stället. Det börjar ju nånstans med hur vi interagerar med vår omvärld, vilken typ av respons man får. Om all respons sker via bekräftelse från andra människor, i stället för att man är ute och får det i situationen genom att man klarar av nånting. Jag tror det är bra att få erfarenhet av annat än bara mänskliga möten. ■

Amanda Bergman

■ **Bor:** Näckenbäck, södra Dalarna.

■ **Familj:** Gift med musikern och bandkollegan Petter Winnberg, två barn.

■ **Gör:** Musiker, lantbrukare.

■ **Aktuell:** Med andra soloskivan *Your Hand Forever Checking On My Fever* som kommer 7 juni, turné i sommar och höst både som förband till Lars Winnerbäck och i eget namn.

SPEGLAD OCH VÄND

Väven av mänskliga relationer njuter du, eller önskar du dig ut i atmosfären, över gränsen för samspel? Egna spegelbilden följer dina steg och ljuset i dina ögon avslöjar vägen du väljer.

Rotad i väven eller som en liten fibertuss, tagen av vinden, riven bort ur sammanhanget, speglad och vänd.

DU ÄR HÖG OCH SPEGELAD

Väven av mänskliga relationer njuter du, eller önskar du dig ut i atmosfären, över gränsen för samspel? Egna spegelbilden följer dina steg och ljuset i dina ögon avslöjar vägen du väljer.

Rotad i väven eller som en liten fibertuss, tagen av vinden, riven bort ur sammanhanget, speglad och vänd.

LOOJ

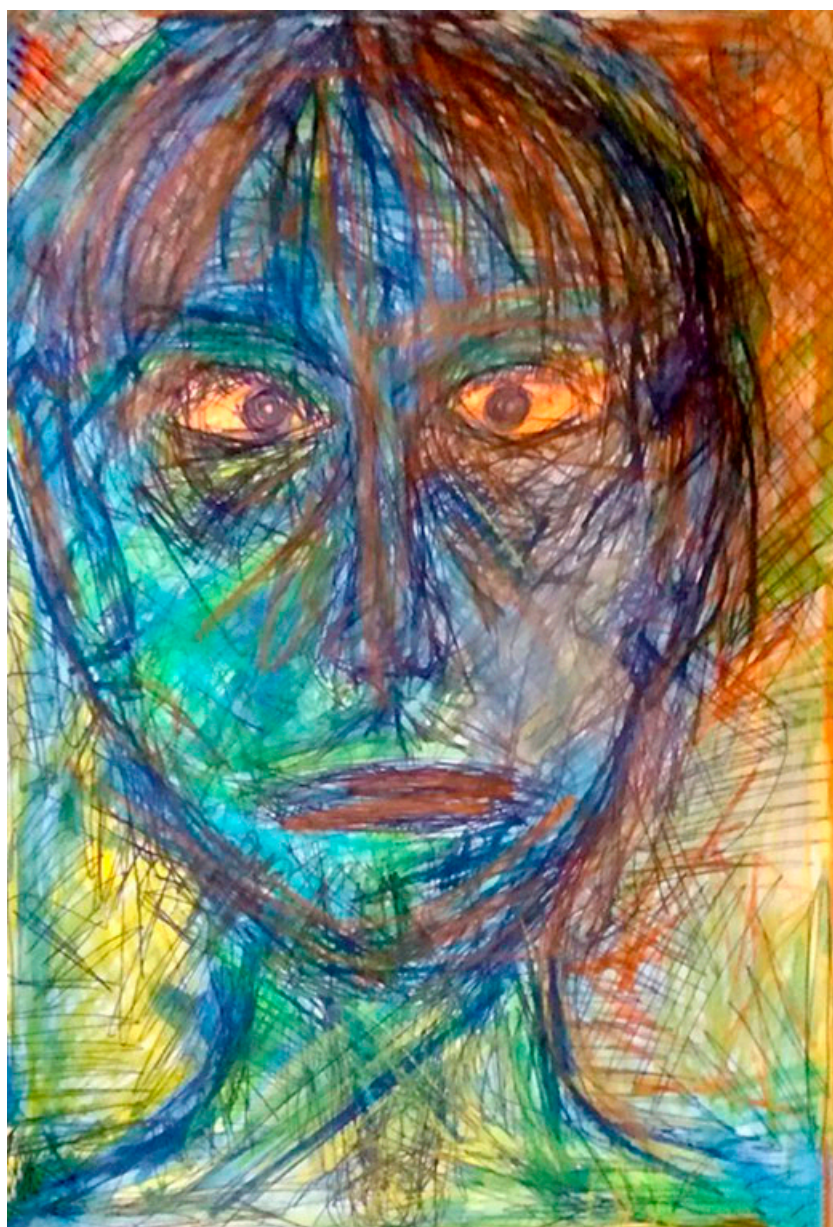

Illustration av LO

RÄDD STÅR DU KVAR

Akta er för människorna, men älska din nästa. Var listig likt ormarna för ditt å deras bästa. Man kan få det svårt utan andlig urskiljning ibland romer och mussar Å mån stendyrkartvilling.

Men fortsätter framåt genom dödsskuggans dal, lägger glödande kol på ditt samvetskval. Är du älskad utav, eller förälskad i världen? Har du heder, moral och ett tveeggat svärd len? Jag skiter i vilket på längden å tvären på träd känner man frukt, å på buskar små bär.

Men de flesta omkring tillber myndigheter men skiter blankt i både rätt å skyldigheter. Deras enda auktoritet är en smart telefon, du jobbar så bra med ditt helgerån.

Men rädd står du kvar bakom en vanlig Svensk Tiger Å mannen din bockar medan du, vacker tass, niger. Så låter vi dom döda begrava dom döda, och öppnar upp ditt blinda öga så du ser din trädgård och vad du bör göda. Så tänd åter elden. Släpp taget å flöda.

#405

GLÖMSKA

Så här fungerar jag ibland att det jag verkligen måste komma ihåg det glömmar jag, men det jag inte behöver komma ihåg det kommer jag ihåg.

Det kan röra sig om en tid med nån vän, ett sjukdomsbesök med mera.

Lena Frej

Illustration av **Lena Freij**

KATTEN

I förra veckan då hade jag varit och handlat i Högdalen träffade jag min vän Carro. Vi började prata om att jag så gärna skulle vilja ha en katt. "Ja," sa Carro direkt. "Skaffa en Lena. Du bor ju själv". "Ja, men då får den va själv så många timmar," sa jag då. "Men de är självständiga," svarade hon. Jag ska verkligen tänka hur jag ska göra.

Då sa hon att hennes katt hette Isse Isborn, men kallas Isse. Och vet ni, katten är 23 år. Jag spände upp ögonen och sa, "Skojar du?" "Nej," sa hon. "Det är sant." Jag trodde aldrig att en katt kunde bli så gammal.

Jag får se, men jag tror inte jag skaffar nån katt ändå. Den får vara själv alldeles för länge eftersom jag är ute ungefär sex-sju timmar måndag till fredag.

Lena Freij

Illustration av **LO**

IDIOTISKA VAL

Lyssna nu, du e fan icke respektfull och visste jag inte vilken otrolig människa du skulle visa dig att vara hade vi aldrig kunnat vara.

Mina idiotiska val ledde mig hit.

Just när jag kände efter så lider jag och mår skröp.

Hur skulle jag se detta komma utan att skoja?

Talar om mitt liv med min dotter, först av alla mina, nummer ett.

Ser dock ej utifrån rätt.

Jag vissnar i mig själv.

Vad e saken?

Jag ville aldrig ha problem.

Nadja Ählström

Kvinnofridslinjen är en stödtelefon för dig som är utsatt för hot, våld eller sexuella övergrepp.

Ingen fråga är för liten

 020-50 50 50
Kvinnofridslinjen

VILL DU VETA MER? BESÖK GÄRNA KVINFOFRIDSLINJEN.SE

Kvinnofridslinjen drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet och Akademiska sjukhuset på uppdrag av regeringen.

I en liten replokal på Södermalm repar bandet Dom Fläckfria varje tisdag, med deras "sånger från akutboendet". Bandet är en del av föreningen Street Minds, där de även kör fredagsjam.

Dom Fläckfria

Bandet Dom Fläckfria känner att de nu har tagit steget från proggtill rock. Bandet, som delvis består av personer i hemlöshet, är nyligen hemkomna från studioinspelning med producenten "Sulo". Deras låtar handlar om verkligheten de lever i. Om tjejer på härbärgen och drömmen om att bygga ett hus.

Text **Maria Hagström**

Foto **Martina Holmberg**

en liten lokal med vita källarväggar gör Dom Fläckfria sig redo för att repa. Testar mikrofoner, stämmer gitarrer och säger ursäktande att ljudet inte är det bästa ljudet i det här rummet. Alexandra Tsiapalis bläddrar fram rätt låt på sitt notställ.

– Jag har alltid det som stöd, även om jag kan texten. Jag blir bara stressad av att behöva memorera. Jag brukar säga till publiken: "ni får ursäkta, jag har adhd".

När hon gick med i Dom Fläckfria hade hon inte sjungit mer än för sig själv i badrummet eller på gatan.

Hon var en "stel fisk" när hon ställde sig vid mikrofonen första gången.

Det är svårt att föreställa sig i dag när hon tar plats och sjunger med stor inlevelse och kraft om tjejen på härbärgen som ska på dejt. Om hur de andra tjejerna hjälper henne att göra sina skor, en erbjuder sina skor, en annan en väska, en den nyinköpta kajalen. Och hon som bor i rummet bredvid har en parfym.

*"Det är lätt att döma, lätt att titta snett
För dom som aldrig kan förstå
Men dom som fattar ser en drottning här
en drottning här, en drottning här"*

DOM FLÄCKFRIAS LÅTAR handlar om verkligheten de lever i.

De beskriver sig som "ett annorlunda band med musiker i hemlöshet, utsatthet eller bara musiker i största allmänhet." Eller som bandmedlemmen Terese Lundberg skämtsamt säger:

– Vi är en blandning idioter från det hårda och det mjuka livet.

Från det hårda livet kommer hon och Alexandra Tsiapalis. Likaså Markku Ranta. Från det lite mjukare livet kommer Fredrik Bergman, Jonas Roos och Julen Figueras som alla tre har varit nattpersonal på akutboendet som ligger vägg i vägg, Stadsmissionens Bostället.

Det var där det hela började.

Personalen kände till en lokal i källaren där instrument stod och dammade. Två av dem hade spelat i band för länge sedan och den tredje var sambatrummis. Dessutom fanns det bland nattgästerna personer som hade hållit på med musik på ett eller annat sätt. De började spela tillsammans.

– Först lät det skit. Vi försökte spela Adele-låtar, "Sultans of Swing" och Creedence - allt man inte ska göra covers på, säger Fredrik Bergman.

Efter en tid började de kompa åt en kille, men han åkte in i fängelse. Då satte de i gång att göra egna låtar och Dom Fläckfria bildades. ▶▶▶

"VI ÄR EN BLANDNING IDIOTER FRÅN DET HÅRDA OCH DET MJUKA LIVET."

NU NÅGRA ÅR senare har de tagit nästa steg, långt in i Värmlandsskogarna. Vid den lilla byn Koppom ligger en gammal skola som på slutet av 70-talet gjordes om till legendariska Silence Studio.

– När man går in där känner man en fin aura. Där trivdes vi direkt, säger Alexandra Tsiapalis.

På en vägg hänger originalmålningen av Bob Hunds logga och ute i trädgården står en t-baneskylt så att stockholmsskåp känner sig hemma. Skylten var en gåva från några kunder till studios 25-årsjubileum.

Den är inte stöldgods som många tror - SL tillverkade den till ändamålet.

Under fem dagar i maj spelade Dom Fläckfria in fem låtar tillsammans med producenten Sören "Sulo" Karlsson och ljudteknikern och studioägaren Anders Lind. Låtarna kommer så småningom att finnas på Spotify.

– Vi testade olika saker och låtarna fick en ny dimension. Vi behövde en producent som kom med fräscha öron och idéer, säger Julen Figueras.

En lång rad kända namn har spenderat tid i Silence Studio under sin karriär, bland annat Eldkvarn, Kent och Thåström.

– Vi sov i samma sängar som de har gjort. Duschade i samma dusch, åt vid samma bord, sjöng i samma mikrofon. Det var stort för mig. Alltså, det är det roligaste jag har gjort. Det var så jävla coolt. Sulo plockade fram det

Bandet består av Alexandra Tsiapalis och Terese Lundberg på sång. Bakom från vänster: Fredrik Bergman på bas och gitarr, Julen Figueras på gitarr och keyboard och Jonas Roos på trummor. Här tillsammans med studioägaren Anders Lind.

FREDRIK BERGMAN

bästa vi har i oss. Soundet är annorlunda. Vi gick från att spela progg till rock, säger Terese Lundberg.

Situation Sthlm-säljaren Tess, som hon kallas, blivit del av Dom Fläckfria för två år sedan. Det är stor skillnad på Tess då och Tess i dag.

– Jag var jätteblyg från början när jag skulle sjunga. Jag kunde knappt andas. Det var hemskt och jag tänkte många gånger att jag skiter i det här, för jag pallar inte. Men det har gett med sig och blivit så mycket bättre.

Det har dessutom varit hennes dröm att

stå på scenen ända sedan hon var barn. Hon minns när familjen var ute i skogen och hon brukade klättra upp på några klippor och hålla show. Senare spelade hon en del teater och på högstadiet var hon med i ett band.

– Nu får jag göra det jag älskar och har drömt om.

Hon har tio jobbiga år bakom sig då hon levde i akut hemlöshet och sov i källare, tvättstugor och cykelrum.

– Jag hade haft bra jobb, rest runt i världen, levt mitt drömliv, men sen började det bli

"Sulo": "Ganska coolt att se spelglädjen de har"

Sören "Sulo" Karlsson är låtskrivare, sångare och producent. Han är bland annat frontman i rockbandet Diamond Dogs, spelat i punkbandet KSMB och jobbat länge med Kikki Danielsson. Att han nu producerar Dom Fläckfrias låtar beror kort och gott på att Fredrik Bergman kontaktade honom och frågade. Hans son driver Folkparken Tyrolen i Alvesta och "Sulo" hade nyligen varit där.

– Det var svårt att säga nej, det slog an nånting hos mig. Men jag ville träffa dem innan jag bestämde mig.

Först tänkte jag: hur ska jag göra det här? Men så såg jag spelglädjen de har, den som vi andra som hållit på länge inte så lätt hittar varje gång – det är ju mer ett jobb. Det var ganska coolt att se.

Han lärde känna bandmedlemmarna och kom till repetitioner.

– De var väldigt sugna på att lära och gjorde enorma framsteg. Det har varit en intressant resa för mig också. Jag har funderat på deras historier och fått perspektiv. Men det är en skillnad på att tycka synd om nån än

att tycka att de har gjort en jävla resa. Tess sa en grej, hon vill inte att nån ska lyssna på Dom Fläckfria för att de tycker synd om dem, hon vill att det ska bli bra på riktigt.

Inspelningarna har nu skickats för mixning i Storbritannien.

– Hos samma kille som gör Paul Young. De får en helt proffsig inramning – jag tycker att de är värda det.

Han tror att deras samarbete kommer att fortsätta.

– Jag vill inte släppa i väg dem. Jag skulle vilja vara med längre.

after works, efterfester och kokain. Jag tror att allting gick bra för fort. Sen raserade jag det snabbt, that's the story.

I dag har hon boende. Att vara med i Dom Fläckfria hjälper henne att hålla sig ifrån droger.

– Det funkade inte att vara påtänd här. Dom Fläckfria är också en gemenskap. Det blir ett avbrott från den andra bubblan som man kommer ifrån. De som är från "personalen", de lever som svenssons. Alltså, man blir ju lite som man umgås. Det blir som att jag stryker åt

mig nåt som är friskt.

Vi lämnar replokalen och går ut för att ta några bilder på bandet mot husväggen vid Högbergsgatan. En man passerar och hejar på dem på sin väg till akutboendet. Det var "Tom", berättar Fredrik Bergman.

– Kul att han råkade gå förbi precis nu. Det var han som gav oss vårt namn. Han tittade in i replokalen en dag och frågade "vad heter ni då?". Då hade vi inget namn. Han sa: "jag tycker att ni ska heta Dom Fläckfria", och så fick det bli.

BANDET GÖR UNGEFÄR en spelning i månaden. I juni ska de spela på Tyrolen, en folkpark i Småland. De har tidigare spelat på bland annat Mötesplats Maria, Tribunalen, i Kungsträdgården, Bluesbaren, Folkets hus i Handen och många gånger för socialtjänsten.

– Soc brukar gilla att sjunga med i vår låt "Kiss i hissen", säger Alexandra Tsiapalis och skrattar.

Hon tycker att det känns viktigt att spela för socialtjänsten, att få fram information som finns i texterna. Som i låten "Din kille". Den handlar om ett hemlöst par som inte får bo tillsammans, för att de inte anses vara bra för varandra.

En placeras på ett boende i Märsta och den andra i Farsta.

"SOC BRUKAR GILLA ATT SJUNGA MED I VÅR LÅT 'KISS I HISSEN'."

– Så kan de göra – flytta på par. När vi spelade den skämdes de lite på soc. De glömmor kanske bort sånt när de sitter där inne i sin värld. De har ju sin värld och vi har vår. Jag själv har varit gift i tjugofem år men just nu bor vi ändå inte ihop. Han bor på Frälsis och jag på Skarpnäcksgården. Jag har eget rum och kan komma dit när jag vill, men om han kommer för sent till härbärgets på kvällen för att han velat träffa mig så måste han vara ute hela natten.

Hon och Terese Lundberg är sångare i bandet. Båda skriver också texter, som bearbetas av Fredrik Bergman som även han skriver texter ibland, samt spelar gitarr och bas. Han tonsätter låtarna, likaså Julen Figueras som de skämtsamt kallar för deras kapellmästare, för han har ▶▶▶

FREDRIK BERGMAN

I maj spelade Dom Fläckfria in fem låtar i Silence Studio, med hjälp av ljudteknikern Anders Lind (t v) och producenten Sören "Sulo" Karlsson, som beskriver låtarna som det mest autentiska material han satt tänderna i.

FREDRIK BERGMAN

bra musiköra och "säger hur det ska låta". Jonas Roos är stabil på trummor.

Markku Ranta är också en del av bandet men har en paus just nu.

– Jag var borta ett tag, satt på kåken, berättade han när några dagar tidigare kom in på Situation Sthlm för att köpa tidningar.

Gruppen har också en regel nu att man inte kan vara aktiv i missbruk. Däremot är man välkommen på fredagsjamm, så länge man är nykter just då.

Markku Ranta har skrivit en del texter och musik till gruppen. Han har spelat gitarr i 35 år och "betat av" några band innan Dom Fläckfria.

– Jag kan komma på en låt när jag vaknar mitt i natten. Låtar bara dyker upp. Då tar jag fram gitarren – om den inte är på panten.

För Terese Lundberg handlar textskrivandet om att "skriva av sig", nästan som en dagbok.

– Jag tror att våra texter kan vara viktiga för människor. När man är i nånting svårt så är det skönt med en låt man kan identifiera sig i.

– Jag tycker om att vi spelar låtar som betyder nåt på riktigt. Det är inte kärlekslåtar bara för kärlekens skull, fyller Alexandra Tsiapalis i.

"LÅTAR BARA DYKER UPP. DÅ TAR JAG FRAM GITARREN, OM DEN INTE ÄR PÅ PANTEN."

– Men mina låtar handlar om kärlek.

– Ja, men det är för att du lever i det nu. Tess kommer med alla kärlekslåtar. Hon sjunger om romans och ex-boys.

– En låt handlade om att jag drog hemifrån, men det var fortfarande kärlek.

FÖRALEXANDRATSIAPALIS har musik betytt mycket för henne genom livet. När hon var ung var musiken hennes tröst. Hon kände sig ensam som barn och hade en tuff uppväxt. Det började på BB. Hon var, som hon säger, ett "kuvös barn".

– Mamma kunde inte vara ledigt från sitt jobb så min pappa bestämde sig sen för att skicka ner mig till Grekland, sex månader gammal. Där lämnades jag hos farmor. Hon blev som en mamma till mig, men när jag var fyra år dog hon.

Då återvände hon till Sverige och till föräldrarna som inte hade haft råd att hälsa på i Grekland. En mamma som hon inte kände som sin mamma och som inte trodde att "Alex" var hennes barn. Mamman hade drabbats av en psykos och fått för sig att dottern var död. Det här var någon annans barn.

– Jag var jätteorolig hela tiden och mamma klankade på mig. Men musiken fanns där. Ibland kunde jag gå hem efter skolan och sitta och lyssna i tre-fyra timmar på allt från Abba till rock'n'roll. Det var det som gjorde att jag reparerade mig själv varje dag.

Vad betyder det att vara med i Dom Fläckfria?

– Det är som en liten familj. Det är jätteviktigt att man känner att man tillhör en familj. Jag har också nånting att göra som är bra. Jag slipper springa där ute och hamna i oväder. Jag går framåt och kämpar för andra också, ger hopp och visar: kolla, vi finns. Vi försöker lyckas och vi kommer någonstans. ■

**HAMMARBY
FOTBOLL**

BAJEN LIRAR!

OBOS DAMALLSVENSKAN I JUNI:

HAMMARBY-VÄXJÖ DFF
8/6 HAMMARBY IP KL. 15.00

HAMMARBY-TRELLEBORGS FF
16/6 HAMMARBY IP KL. 15.00

BILJETTER PÅ HAMMARBYFOTBOLL.SE

Rapport. Barn i missbruksmiljö utan hjälp. Många blir utan stödinsatser de har rätt till.

NÄSTAN ALLA KOMMUNER erbjuder någon form av stöd till barn som har föräldrar med missbruksproblematik. Ändå är det väldigt få barn som deltar i stödverksamheterna. Det visar en rapport från barnorganisationen Junis.

– Det är orimligt att så få barn får det stöd de har rätt till. Man kan inte på riktigt säga att man erbjuder stöd om man inte hittar vägar att nå ut till de berörda barnen, säger förbundsordförande Mona Örjes.

I Stockholms län svarade 18 av 26 kommuner på enkäten. Enligt Junis, med hänvisning till CAN, finns uppskattningsvis 64 000 barn i de 18 kommunerna som påverkats negativt av en för-

älders missbruksproblem. Men endast 312 barn fick stödinsatser under 2023.

En Situation Sthlm-säljare, som vill vara anonym, hade sexton drogfria år när barnen växte upp, men 2019 tog hon ett återfall.

– Då var de i tonåren. Men de två första åren märkte ingen nåt och jag jobbade.

År 2021 bad hon om att få

”Det är orimligt att så få barn får det stöd de har rätt till.”

lägga in sig på avgiftning. Väntetiden var sex veckor.

Hon säger att det sedan var upprepade möten om vilket stöd hon skulle få, men inte vilket stöd hennes dotter, som fortfarande bodde hemma, skulle erbjudas. 2022 hade hon och dottern, av en annan anledning, kontakt med ”barn och ungdom” på kommunen.

– De fick veta då att jag missbrukade. De lät min dotter bo kvar trots att jag sa att det inte var bra för henne. De gjorde inte nåt hembesök. Först när jag bad om ett stödboende 2023 flyttades dottern till sin pappa.

Sofiane Sannouda

Peter Stenevald

”Skolan började fråga, men då blev jag förbannad. Jag ville inte säga som det var.”

I dag har hon varit drogfri i tio månader och dottern flyttar tillbaka i juli.

– Nu har hon en psykologkontakt via vården som jag ordnade.

JUNIS RAPPORT HAR temat ”Bryt mönster” med anledning av att beroende kan återkomma i generationer. Så var det för Situation Sthlm-säljaren Peter Stenevald.

– När jag var sex år gifte mamma sig. Han var ett svin och slog min morsa. Hon började dricka till slut på grund av det.

Kände nån till det?

– Skolan började fråga, men då blev jag förbannad. Jag ville inte säga som det var. Jag tror att jag var på soc första gången när jag var tretton eller fjorton, tillsammans med mamma, för att vi skulle få lite pengar. Jag tror inte att de frågade om det där.

Hade du behövt stöd?

– Jag skulle nog behövt lite mer kärlek. Jag började med missbruk tidigt och har hållit på i fyrtiofyra år.

Sofiane Sannouda, som också säljer Situation Sthlm, har själv barn.

– Soc betalade jourhem så att vi hade boende. När dottern var bebis höll jag mig lugn, men senare började jag må jätte-

dåligt och gick därifrån. Jag ville inte att hon skulle se mig så. Jag höll mig borta mycket eftersom jag hade missbruksproblem, så jag vet inte vilket stöd de fick från soc.

Men han tycker generellt att det ska vara självklart att barn ska

få något slags stöd om det inte är bra hemma.

– Barnen är viktiga. De är framtiden, våra kommande generationer.

DEN VANLIGASTE stödformen som Stockholms kommuner uppgav i enkäten var familjeinsatser, därefter stödsamtal och stödgrupper. Huddinge kommun svarade att 20 barn deltagit i stödgrupp.

– De siffrorna säger inget om det stöd som finns i kommunen totalt, säger Eva Olanders, enhetschef på förebyggande enheten 0-20 år.

– Vi har en unik verksamhet som heter Fridlyst. Det är inga beslutande insatser, det är på frivillig basis. Vi jobbar hela tiden aktivt med att nå ut.

Stadsdelen Hässelby-Vällingby uppgav att två barn hade deltagit i stödverksamheter.

– Under 2023 fick enstaka barn stöd via den myndighetsutövande delen. Vi har också våra

förebyggande verksamheter men vi har inte uppgifter om hur många barn som tagit del av det, säger Sofia Björkvall, avdelningschef för individ och familj.

När kommunerna får frågan om vad som krävs för att förbättra stödet svarar de flesta samverkan mellan kommunala insatser. Många ser också behov av ökad informations spridning, ekonomiska resurser och politiska prioriteringar. ■

ANNAT STÖD FÖR BARN

■ **Maskrosbarn, finns på chatt, telefon och mejl. Vänder sig till barn 13-19 år.**

■ **Bris. Telefon 116 111 är öppen dygnet runt. Det finns också chatt, sms och mejl, samt fysiska samtal.**

■ **Trygga barnen, stödchatt på Snapchat för barn och unga 7-25 år, samt fysiska samtal.**

■ **Ersta Vändpunkten har anhöriggrupper, bland annat barngrupper och sommarläger.**

De yngsta barnens situation osynliggörs

Samhällets stöd till de yngsta barnen måste bli mer tillgängligt, konstaterar Bris. Rapporten "Se mig – rätten till stöd tidigt i livet" visar att yngre barn sällan beviljas insatser från socialtjänsten och att tillgången till stöd skiljer sig åt beroende på var barnet bor.

– I den offentliga debatten har frågan om tidiga insatser fått allt större utrymme, men samtalet fokuserar på insatser till de äldre barnen och de yngsta barnens situation osyn-

Magnus Jägerskog, generalsekreterare på Bris

liggörs. Samtidigt vänder sig barn till Bris och berättar om utsatthet de levte i sen de var små och om vuxna som inte gör tillräckligt för att de ska få hjälp i sin situation, säger Magnus Jägerskog,

generalsekreterare på Bris.

Rapporten fokuserar på barn upp till sex år som lever i utsatthet. Ett barn säger till Bris: "Min barndom blev stulen från mig och mina tonår kommer också att bli det eftersom ingen hjälper till och jag kan inte hjälpa mig själv eftersom jag är ett barn."

Rapporten som kom ut 2023 bygger på vad barn berättat i Bris stödlinje, intervjuer med förskola, socialtjänst och BVC, samt forskning och myndighetsrapporter.

SHUTTERSTOCK

Mer mat doneras – fler söker mathjälp

Intresset för att minska matsvinn har ökat kraftigt de senaste tio åren. Uppskattningsvis doneras cirka 9 500 ton överskottsmat årligen. Antalet så kallade matbanker har ökat med 50 procent sedan 2019 – i dag finns minst 220 lokala omfördelande verksamheter i landet. Främst går maten till matkassar och servering till människor i behov av mathjälp. Det visar Ätbarts "Matbanksrapporten #1".

På Ätbarts hemsida finns en interaktiv karta över "matbanker". Exempel i Stockholm är Fountainhouse, Centrumkyrkan i Sundbyberg, Röda Korset Kupan Södermalm och Stadsmissionens

sociala matbutiker Matmissionen. Största aktören i Sverige är Svenska kyrkan.

– De senaste tio åren har mat blivit en alltmer viktig fråga. De senaste årens höjda el- och matpriser har inte kompenseras fullt ut, vilket innebär att försörjningsstödet i praktiken blivit lägre, berättar Marie Lundeborg, diakon i Svenska kyrkan i Handen, i rapporten.

Hon pekar också på att det finns de som lever på för låg ersättning från Migrationsverket, samt att personer med kognitiva svårigheter kan ha svårt att uppfylla alla krav från Socialtjänsten vid ansökan om ekonomiskt bistånd.

Ny podd med människor i utsatthet

Ny Gemenskap har startat podcasten "Med mina ord", där människor som besöker föreningens verksamheter får berätta sin historia. Programledare är författaren och psykologen Susanne Boll, som även varit volontär på Ny Gemenskaps Kafé

Södermalm i flera år. I podden möter hon människor som lever eller har levt i till exempel hemlöshet, missbruk, ensamhet eller som har ekonomiska eller psykiska problem. Podden kommer ut en gång i veckan, på måndagar.

2000

kronor kostade ett gram amfetamin 2023. Det är en fjärdedel av prisnivån för 35 år sedan, om man tar hänsyn till inflationen. CAN:s rapport visar att flera narkotikasorter är historiskt billiga.

2

sprututbytesverksamheter i Stockholm blir till en. Sprututbytet vid S:t Göran har lämnat sina lokaler och flyttat ihop med sprututbytet Södermalm.

ORD FRÅN GATAN

”När det varit jobbigt för mig har jag flytt in i böckernas värld.”

Under de trettio år Kjell Johansson var hemlös var böckerna hans enda konstant – alltid böcker och en kofot i ryggsäcken. När han satt häktad för olaga intrång ”stup i kvarten” läste han allt från biblioteksvagnen.

HALLÅ

Lägesrapport från en säljare

NOBISTO/NPH/OI

På sidorna ”Med egna ord” kan du se Marilyn Winters tavlor.

Måla är lite som meditation

Marilyn Winter har en spekulant som vill köpa en av hennes tavlor efter att en bild av den visats på Situation Sthlms Instagram.

Var målade du tavlan?

– Alltså, jag har målat på Klara-gården, jag har målat på Convictus, jag har målat när jag har varit ute på

gatan. Jag vet inte specifikt vart jag målade den här. Jag har målat ganska många tavlor så det blir svårt att hålla reda på.

Har du alltid målarmaterial med dig?

– Inte alltid men väldigt ofta faktiskt. Skissar när man sitter på tågen eller så. Men det är mycket i akryl. Olja är så kletigt, det tar tid innan det torkar. Akryl torkar ju väldigt snabbt, det är enklare att hantera om man inte

har någonstans att förvara tavlorna som torkar, jag är ju bostadslös.

Vad betyder målandet för dig?

– Det är lite som meditation, jag blir lugn. En del skriver för att få ut känslor och det man har i huvudet och uttrycker sig så. Jag målar. Min mor var konstnär, ställde ut och så, jag fick ligga på golvet i hennes ateljé och måla när hon var barnvakt.

ULF STOLT

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

”Tack för påminnelsen om det värdefulla i långsamhet.”

”Det värmdes att du blev så glad när jag köpte tidningen. Jag är lite gammeldags så nåttidning är inget för mig.”

”Det är så gott att du finns. Jag ser alltid fram emot att se dig och att få köpa ännu en fantastisk och välskriven tidning.”

”Jag behövde något att läsa medans dottern skrev teoriprov för bilkörkort. Hon klarade det.”

”Det känns härligt att ni kunde leverera mer läsvärt än självaste Pressbyrån med sitt enorma utbyte av magasin.”

Alla svar förmedlas till respektive säljare.

Säljaren **Tomas** tackar för köpen den här månaden och ser fram emot nästa månads försäljning.

**STORPANTARE,
THIS IS FOR YOU!**

Välkommen till
**Stockholm citys
snabbaste pantstation.**

**PANTA MASSOR,
cash direkt i handen.**

T-bana Hötorget
Kungsgatan mot Drottninggatan - Sveavägen norrut

**VÄRLDENS MEST
PANTADE
HUVUDSTAD**

Varje dag bidrar en miljon stockholmare till
att få det svenska pantsystemet att snurra.

Och vet du kära pantare. Ni är alla hjältar i
Världens mest pantade land.

PANTAMERA

Företagsprenumeration

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på den här sidan? Kontakta oss:

HERMAN SUNDGREN
Tel: 08-545 953 94
Mejl: herman@situationsthlm.se

FREDRIK SJÖBERG

AASE BERG:

"Jag uttalar mig ofta som män kan göra"

Poeten och författaren Aase Berg har dykt upp i många andra författares dagböcker. Nu ger hon ut sin egen – *Jag är aldrig hemma*.

BOK Aase Berg kryssar mellan sex ställ, sju bostäder och ännu fler platser. Södermalm, Runmarö, i Njutånger och Överum. Hon åker på ridläger på Basta, där många som jobbar på gården genomgår missbruksrehabilitering, och hon följer med mamman till vårdcentralen.

– Jag hade tänkt att jag inte

skulle skriva om Götgatan och Sankt Paulsgatan som alla andra skriver om, men jag går ju också där hela tiden och stöter ihop med människor.

Dagboksskrivandet började efter att hon själv hade dykt upp i ett antal författares dagböcker. Ulf Lundell, Marianne Lindberg De Geer, Åsa Linderborg, Jan Guillou och Lars Norén. Det gjorde att *Tidningen Vi* bad henne att skriva dagbok som de publicerade. Sedan har hon själv fortsatt, så pass att det kommer att bli tre utgivna dagböcker.

– När jag skrev i *Vi* läste jag vad Lars Norén hade surat om i sin dagbok. Det var nåt om att jag var föraktfull, att jag visade upp nån sorts persona i ett TV-program och satt och rökte inomhus och var lite dryg sådär. Och det hade han ju helt rätt i. Det var helt rimlig kritik.

Det fick henne att börja fundera på vad föraktfullhet handlar om, att det är ett slags skydd. Hon för ett resonemang om det i dagboken.

– Jag uttalar mig ofta som män kan göra – auktoritärt och hårt.

Men man får också ifrågasätta det där hos sig själv.

HON KANSE att boken har några teman. Ett är ridningen.

– Jag försöker förmedla det så att det ska vara intressant även för den som fullständigt skiter i hästar. Det handlar om att försöka lära sig nånting väldigt avancerat när man är rätt gammal. Men det skulle lika gärna kunna vara tango, kampsport eller nåt annat där man behöver samspela med en motpart.

Det handlar om relationer till hästarna, men det påminner också om hur hon hanterade män när hon var yngre.

– Man måste närma sig det här nya djuret. Känna vad det har för egenheter. Man måste anpassa sig, dansa med i dansen och få rätt relation, så att det blir en ganska djup kontakt.

Ett annat tema i boken är hur Aase Berg och hennes syster försöker hantera deras demenssjuka mamma och få in henne på ett vård- och omsorgsboende.

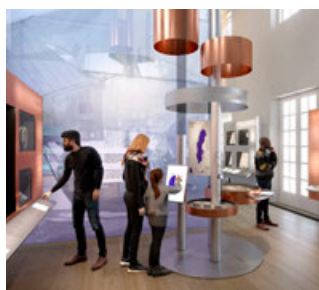
– Hon levde i misär. Jag för ett krig mot Hudiksvalls kommun och får bete mig som en mafioso för att få igenom nåt. Vad hade hänt om mamma inte hade haft mig och min syster, som ändå är ganska brutala brudar? Hur många gamlingar sitter det i hus fulla av flugor och kattskit och ingen gör nåt?

Jag är aldrig hemma är annorlunda än tidigare böcker hon har skrivit – den är "så spontan".

– Kompositionen är rätt slumpmässig och det är jättespännande tycker jag. Det blir nån sorts dramaturgi i alla fall – livet komponerar en handling.

MARIA HAGSTRÖM

Utställningen PENGAR! är en av två nya utställningar på Ekonomiska museet 1 juni. Den är en vandring genom Sveriges ekonomiska historia, hur pengar och ekonomi förändrat liv och samhälle. En bitcoinautomat, de första sedlarna och världens största mynt finns bland föremålen. Utställningen Ekonomi-labbet handlar om hur pengar fungerar i dagligt liv, om vardagsekonomi, konsumtion och sparande.

RALPH APPELBAUM ASSOCIATES

PRESSBILD

De resandes Stockholmshistoria

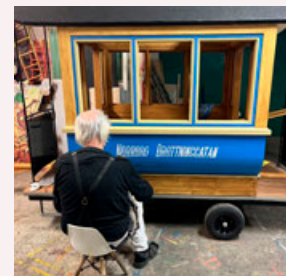
LJUDVANDRING Resande – de ingår i den nationella minoriteten romer – har levt och verkat i Stockholm i århundraden, deras närvaro i stan finns dokumenterad sedan 1500-talet. Nu lanserar Stadsmuseet en ljudvandring om resandes historia i Stockholm.

I vandringen – som rör sig genom Gamla stan, Helgeandsholmen och Riddarholmen – möter man resande i Stockholm verksamma som lumpsamlare, soldater, porslinsförare och hovvackare, och hör om svensk

romanis påverkan på Stockholmsslang. Och historier om statligt förtryck och tvångsåtgärder. Ljudvandringen är inläst av skådespelaren Lindy Larsson.

– Min identitet som resande är nästan uteslutande rotad i familjen och släkten, och särskilt min mammas berättelser. När jag läste in berättelserna till stadsvandringen blev jag djupt berörd av människooödena och känner en stolthet över att vara en del av denna historia.

ULF STOLT

TORSKPRODUKTION AB

Paradiset i Skokloster

KONST Konstnären och lekparkdesigner Tor Svae – han har bland annat gjort lekparken på Södermalm, i Järvastan och i Bålsta – har designat den nya lekparken Paradiset som invigs 6 juni på Skokloster slott. Lekmodulerna har en koppling till slottets historia från 1600-talet fram till 1900-talet.

– I den här miljön kan besökarna klättra och balansera på stora verktyg som är kopior av riktiga verktyg från slottet, säger Tor Svae.

I lekmiljön finns även en paviljong, en hästdragen spårvagn baserad på gamla hästskjutsar från förra seklet, växthus och odlingslådor.

Parkleken är tillgänglig året runt, både under och efter slottets öppettider.

ULF STOLT

80

år fyller Suzanne Osten. Som bjuder in till en heldag på Unga Klara. För ett samtal om konst och kultur för barn och unga: "Jag vill att vi tänker åttio år framåt för barn- och ungdomskulturen".

3

dagar i juni kan barn och unga delta i en filmverkstad på biograf Skandia, arrangerad av Stockholms Filmfestival. I mindre grupper skapas kortfilmer tillsammans med erfarna filmpedagoger. Filmerna visa sedan för familj och vänner på den stora bioduken.

SOMMARKONST PÅ FEM PLATSER I STOCKHOLM

KONST Ett fyrtiotal platser i stan förvandlas under sommaren till ytor för kultur, evenemang och aktiviteter.

På några av de utvalda platserna – vid Brunkebergstorg, Bredäng centrum, Akalla torg, Strömmen och vid

Torstenssonsgatan vid Strandvägen – visas fem nytillverkade urbana skulpturer.

– De tillfälliga konstprojekten berikar våra stadsmiljöer med sina olika energier, samtidigt som de bjuder in till visuella upplevelser och exis-

tentiella reflektioner, säger Stefan Hagdahl, Stockholm konst.

De fem verken utförs av fem olika konstnärer i skilda material – stål, marmor, plywood och väggfärg, metall och LED-tuber samt bitumen, en restprodukt

från oljeindustrin.

De medverkande konstnärerna är Hanni Kamaly, Chiara Bugatti, Jelena, Henrik Jonsson och Mikael Lundberg.

ULF STOLT

Skulpturerna kan ses fram till 14 september.

RÅBAR- KAT	↓	ÄR EN SÄR- EGEN FIGUR	↓						RETFULL ↓	ILLTJUTIT	HAR GAM- MALT MED NYTT
HETER EN ALICE AVFALLET			↓	RYMMER EN DEL BREV					↓	FÅNGST SOM SKIFTE BLÅ	
ÄLSK- LIGT			↓							NÅGOT SMITT- SAMT SOM TYG	
LOPP MED DE FRANCE		BELÄG- RADE	↓	FÖLJER PÅ RENA						GRYMT STÄLLE	
DRASA			↓							KAN GRISA	LÄSER GLENN? MÄRSCH- FEL
			↓							RUBBAR BALAN- SEN	KANA
FORM			↓		ÄHLIN, ANIMA- TÖR		LÄTTAR SMÄRTA	BETER SIG UPPÅT VÄGGAR- NA	GÖRS FETA?		
ÄGNA	VILL EFTER- SLÄNT- RARE HINNA		↓				SKA SMÖR				DE BE- STÄLLS I BAREN
VANDRAR PÅ SAVANN ETTÖR				VARDAGS- PRONOMEN UPPRETAT				BLIR EN LITEN TVÄR VANLIG GIBBON			
							ÄR VAKT PÅ VAKT AMMAN- MÄN				BIPRO- DUKT AV TJÄRA
LAST	INTE SÄKRA	BE- GÄRDE		LÄTER TÄPPT EN I VECKAN						LITET HUSDJUR ODLINGS- PLÄT- TARNA	
KAN PERSO- NAL BLI					BLEV AD- LAD BRITT TÄRT I HÄLSING- LAND			VINDBYN SATT KLORNA I			
								ANKSNACK BLEV ÅTER- STÄLLD			
FINNS AV RENTYP		GER MER LUGN		POPULÄRT INDISKT RESMÅL ODENBROR			GLIMTA ISHÄL				
KYLDES NER				ÄR LITEN I GODIS- BUTIK MATPLATS							BÖRDA
					KAN KANSKE FIENDER					GEO- LOGISK TIDS- ENHET	
SAS TILL CAESAR NÄR HAN KOM				MARMO- RERA			FYLLA EN LADA				

Lös, skicka in och vinn

Som en liten paus i läsnigen tycker vi att du nu, när du bläddrat ända hit, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss.

Via vår intrikata slumpgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Vinnaren belönas med en Situation Sthlm-reflex, två specialdesignade vykort, nyckelband samt ett klistermärke, andraplats belönas med en reflex och nyckelband, tredje plats får ett nyckelband.

Kryssvinnare

#315:

Felix Ekman,
Stockholm

Nyckelband:

Bo Alfredsson,
Uppsala
Staffan Gabrielsson,
Årsta

Se förra månadens lösning på sidan 46.

©TankesportFoto:Getty Images

Skicka in ifyllt kryss senast **26 juni** till:

Situation Sthlm
Torkel Knutssongatan 37
118 49 Stockholm

Eller digitalt till:
red@situationsthlm.se

Namn:

Adress:

Postadress:

Stockholmskrysset är ett samarbete mellan Situation Sthlm och tidningen Krysset, en månadstidning för alla kryssintresserade.

KRYSSSET

FAKSNILL

1970 var varumärkesbyggandet i det närmaste obefintligt bland fotbollsspelare, både i Sverige och utomlands.

Juni 1970. Mellanölsproblem, dragspel och kvinnomord.

DEENSAMSTÄENDES Intresseorganisation söker medlemmar i annonser i dagspressen. Målet är att ”försöka utplåna de brutala orättvisorna inom skatte-, bostads-, vård- och socialförsäkringsområdena som drabbat oss”.

Säkraste sättet att färdas i trafiken är att åka tunnelbana.

Den svenska VM-truppen i fotboll har valt ut sin garderob på Konsum. I den ingår bland annat en kostym i terylene, tre kor-

tarmade tröjor, en fritidsdress i polyester samt tropikhjälm.

Den försvunna trebarnsmamman Ulla Höglund från Södertälje hittas strypt under en gran i utkanten av Södertälje. Henne man anhålls misstänkt för mordet. Han nekar.

Man beräknar att ungefär 500 000 svenskar kan – i varierande grad av skicklighet – spela dragspel.

368 poliser och 32 befäl sjuk-

skriver sig i Stockholm samma dag. Det tjugotal poliser som är i tjänst bemannar stationerna. Endast en polisbil patrullerar i stan.

Roy Anderssons film *En kärlekshistoria* går för sjunde veckan på Saga.

FÖRE DETTA boxningsvärldsmästaren Ingemar Johansson har fått sommarjobb på en möbelaffär i Stockholm: ”Jag måste ur den

onda cirkeln av krogar, brudar och håll-i-gång. Det är viktigt att ha ett jobb och känna sig samhällsnyttig”.

Mjölken går upp med tio öre.

På grund av en patentstrid riskerar Stockholm stad att köpa in illegala parkeringsautomater.

Nästa samtliga av de 78 intervjuade ungdomsgårdsföreståndarna i Stockholm tror att ”mellanölsproblemet” – att så unga som 10-12-åringar ofta får tas om hand berusade på ungdomsgårdarna – är olösligt.

Björn Borg från Södertälje är favorit att vinna skol-SM i tennis.

Socialförvaltningen räknar med att kostnaden för socialhjälp i Stockholm nästa år kommer att uppgå till 55 miljoner.

4 miljoner svenskar – halva befolkningen – kan inte simma.

Hätsk debatt i fullmäktige när förslaget om att göra Hanoi i Vietnam till vänort till Stockholm diskuterades. Till slut föll förslaget.

Karl-Erik Skottefors från Håselby är Stockholms vänligaste busschaufför.

Polisen gör razzia på Ängby camping för att kontrollera nationalitet och identitet på de campande. Tidigare har man utfört liknande kontroller på Sergels torg. Motivet är att se till att utländska personer vistas behörigt i Sverige. De som saknar giltigt pass, arbetstillstånd eller pengar sänds hem. Kontrollerna kommer fortsätta under sommaren.

ULF STOLT

1935 AA – Anonyma Alkoholister – bildas i Akron i Ohio, USA. AA kommer till Sverige 1956 och Malmgårdgruppen i Stockholm är den äldsta, fortfarande verk samma gruppen i Sverige.

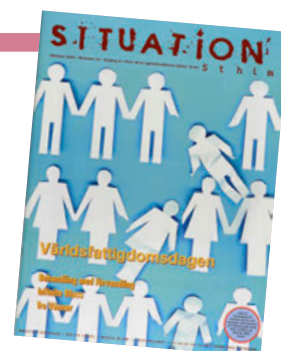
1842 Folkskolan lagstadgas som primärskola i Sverige. Man börjar vid sju års ålder och går i sex år. Senare utökas den till åttaårig skola. Efter folkskola går man vidare till läroverk.

2001 Mumintrollens skapare, författaren och konstnären Tove Jansson, avlider i Helsingfors. Som sextonåring reste hon till Stockholm för att studera teckning vid Tekniska skolan.

Ur arkivet: #43, okt. 2000

Infinite Mass ser bara ut som gangsters när de släpper sin tredje skiva och återigen korsar westcoastrap med *Scarface*, Finanslandstingsråd **Ralph Lédel**, boken *Att leka med elden* pekar på den tydliga kopplingen mellan **Narconon** och sekten **Scientologikyrkan**. Nya gratis-tidningar – **Everyday** och **Stockholm News** – börjar delas ut på gatorna. Produktionsbolaget **Tre vänner** ligger bakom filmen *Det okända* och det uppsökande Kvinnoprojektet är riktat mot just kvinnor i hemlöshet. **Tomas Andersson Wij** släpper *Ett slag för dig*, bazar på **Lava** på Kulturhuset, **Filosofibar** på Södra Teatern. Och **Lisa Gålmark** ger ut boken *Vadå Vegan*.

DETTA OM DETTA

Värt att veta om
vad som helst

Färgerna i den
svenska flaggan
är blå PMS 301
och gul PMS 116.

Svenska flaggan

Gult och blått

Utseendet på den svenska flaggan styrs av lagen om Sveriges flagga (1982:269) och den gula och blå färgen är fastställd genom förordningen med riktlinjer för färgnyanserna i svenska flaggan (1983:826).

Förutom den vanliga tvärskurna flaggan finns de tretungade kungliga flaggorna samt örlogsflaggorna. De kungliga flaggorna har det stora eller det lilla riksvapnet på vit botten över korsmitten.

Höjden på flaggan förhåller sig till dess längd som 10 till 16, flaggans storlek ska vara i proportion till flaggstängens höjd – flaggans längd en fjärdedel av stängens höjd. En fana avsedd att bäras har ett fastställt mått om 100 gånger 160 centimeter.

Svenska flaggans historia är från 1500-talet och danska flaggan Dannebrogen var en förebild. Den gula och blå färgen kommer från riksvapnets tre gyllne kronor i blått fält.

„PÅ HÖRNET

En Stockholmare
mitt i steget

**LOELLA BILLNER I HÖRNET
AV ROSENLUNDSGATAN OCH
MARIA PRÄSTGÅRDSGATA.**

”Jag har ju ett
ganska häxigt
namn.”

Vad jobbar du med?

– Jag är trädgårdsmästare. Jag jobbar åt ett bostadsbolag, vi gör allt möjligt, jobbar åt staten, Tessinska palatset. Jag har gjort det i många år.

– Jag är på väg från jobbet och ska träffa en gammal kompis.

Vad har du i påsen?

– En kaffetermos, en gammal strumpa, en nagelfil – när man är trädgårdsmästare får man inte superfina naglar... Och Tarotkort, jag är också häxa. Jag har ju ett ganska häxigt namn.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Prova en lugnare rusningstrafik.

Res med vanliga SL-biljetter.

2024

Grönan Live

SAM SMITH • ALICE COOPER • **JUANES** • NELLY FURTADO
ALPHAVILLE • **KEANE** • ELLEN KRAUSS • **MANDO DIAO**
PETTER • SEINABO SEY • **EUROPE** • DEEP PURPLE • **CLEO**
TIMBUKTU • **DINA ÖGON** • BRUCE DICKINSON • **HEART**
THE OFFSPRING • **DAMIAN "JR. GONG" MARLEY** • DARIN
THOMAS STENSTRÖM • LOREEN • **CHERRIE** • JP COOPER
MAPEI • **LUKAS GRAHAM** • NEWKID • **DOLLY STYLE**
FRÖKEN SNUSK • **DE VET DU** • THE SOUNDTRACK OF OUR LIVES
ADAAM • DANIEL ADAMS-RAY • **A36** • SMASH INTO PIECES
OMAR RUDBERG • **SAMIR & VIKTOR** • MARCUS & MARTINUS
DROPKICK MURPHYS • **NORLIE & KKV** • BO KASPERS ORKESTER
DRAKE MILLIGAN • SATOR • LISA MISKOVSKY • ELEINE • OSCAR ZIA
LIA LARSSON • **22-PISTEPIRKKO** • MIMIKRY • **KERSTIN LJUNGSTRÖM**
SYSTER SOL • ECLIPSE • **OLIVIA LOBATO** • LASTKAJ 14 • **BOURBON BOYS**
LBSB • **THUNDERMOTHER** • BELL • KIEFER SUTHERLAND • DIZZY • **LOAM**

FLER KONserter Släpps Snart!

